

DOMOLJUB

Ishaja vsak četirek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezno številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogama:
„Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 25.

V Ljubljani, dne 19. junija 1913.

Leto XXVI.

Za dobro časopisje!

Tujih besedi po naših časopisih kar mrgoli. Da moreš razumeti marsikak list, moraš skoraj prej znati latinski in grški jezik. V vsaki vrsti zazija vate beseda, ki ni domača in pri kateri se navadni bralec trudi na vso moč, da bi iztuhtal, kaj pomeni. To moti in nosi s seboj mnogo slabih posledic. Najmanj nevarna je tista, ki jo smpatja opažamo pri človeku, kateri bi rad veljal za nekaj več: V tuje besede, ki jih je vjel iz časopisov, vraga popolnoma napačne pojme, ki jih je sam po svoji bistroumnosti izvil iz njih in o priliki se rad pobaha s tem, da rabi take tujke, seveda vse narobe v veliko zabavo vseh, kateri jih razumejo. Najslabša posledica je pa ta, da ljudje potem listov ne berejo, češ, saj jih ne razumem.

Ni je bolj žive potrebe v javnosti, nego je potreba dobrega časopisja. Naš list zastopa ljudske koristi in zato je njegova dolžnost, da pove v tem oziru odkrito besedo. Za dober časopis ne zadostuje samo, da se drži pravih načel, da prinaša točno in hitro razne novice, da brani, kar je dobrega v javnosti, in zatira slabo, marveč tudi, da piše tako, da ga morejo ljudje razumeti. Brez potrebe ne gre rabiti tuje besede. Malokatera reč mora tako povzdigniti in razširiti časopisje med ljudstvom, kakor čedna, umljiva domača pisava.

Brez potrebe smo rekli, naj ne rabijo naši časopisi tujih besedi. S tem priznavamo, da so včasih tudi tujke potrebne. V politiki in v gospodarskem in družabnem življenju je mnogo pojmov, ki zanje ne kaže delati slovenskih besedi, katere bi se morale pravzaprav ravnotako prej razložiti, preden bi se razumele, kakor tuje. V takih slučajih je seveda najpametnejše, da se vzame tuja beseda, ki jo rabijo splošno izobraženi narodi. Kdo bi na primer hotel namestiti s slovenskimi tujke kakor: poli-

tika, kartel, štrajk itd.? To bi bilo na vse strani nespametno.

Zato je pa treba, da se take potrebne tuje besede ljudstvu razlože in raztolmačijo. V tem tiči ogromni pomen naših izobraževalnih društev. Nihče ne more odreči, da so ravno ta društva poklicana razširati dobro časopisje. To je pravzaprav njihova poglavitna naloga. Zato pa je treba izobraziti člane, da se nauče časopise čitati in razumevati. Koliko izvrstnih reči prinaša n. pr. naš »Slovenec« dan za dnem. Včasih se človeku kar hudo zdi, da se lepe misli, ki jih ima v kakem sestavku, tako brž poizgube. S pridom in z užitkom bodo pa take reči postale ljudska last šele, ako se bodo ljudje navadili časopise prav in z zanimanjem brati in umevati.

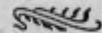
Pisec tega članka je bil pred leti na Nemškem v Essenu pri večernem shodru društva z imenom »Windhorstova zveza«, ki so bili njegovi člani po ogromni večini sami delavci. Shod se je pričel s pesmijo. Navzoči so vsi lagodno sedeli pri mizah. Ko odpojo, se vzdigne eden izmed njih in začne pripovedovati, kaj se je zadnjih štirinajst dni zgodilo važnega v nemškem državnem političnem življenju. Po vrsti je obdelal posamezne dogodke in jih zasolil s svojimi opazkami. Ko je končal, je bil o tem pogovor. Za njim vstane drugi in ravnotako kakor prvi opisuje važne dogodke po drugih državah, ki so se zgodili minolih štirinajst dni. Tudi po njegovem govoru je bil razgovor o tem, kar je povedal. Oba moža sta bila delavca. Vprašal sem ju, kako sta se pripravljala. Odgovorila sta mi, da sta brala liste in iz njih zaznamovala, kar se jima je važnega zdelo. Omenjeno društvo ima take shode, kakor je razvidno iz tega, kar sem povedal, vsakih štirinajst dni. Vsem navzočim se je videlo, kako jih silno veseli shod in kako se zanimajo za to, o čemur se poroča.

Mislil sem si pri tem: Po ti poti se dobi slast do politične izobrazbe in do do-

brega političnega berila. Tako vzgojeni mladeniči in možje so tudi za vsako agitacijo izvrstni in ni čuda, če v kljub tolikim sovražnikom nemški centrum, stranka nemških katoličanov, tako sijajno zmaguje.

Tako ali vsaj podobno bi se moralo v vsakem izobraževalnem društvu delati. Marsikje ni mogoče imeti pevskih zborov ali celo godb; tudi za predstave je smpatja težko. Za izobrazbo v tem zmislu, da bi se člani učili čitati in umevati časopisje, je pa gotovo povsod prilika, ker ni drugega treba nego navadne sobe in ljudi.

Za povzdigo dobrega tiska nikoli preveč ne storimo. Vsak dan nas bolj uči, kako ga je treba. To, kar smo danes povedali, se nam pa zdi v tem oziru najvažnejše. Časopisi in društva naj store, kar morejo, potem pridejo gotovo tudi uspehi.

Državni poslanci S. L. S. za naše zahteve.

Naši državni poslanci so pretekli teden vložili na Dunaju veliko predlogov, v katerih so se potegnili posebno za kmečke zahteve. Med raznimi zahtevami omenjamo sledeče:

Za pomoč proti pozebi. Poslanec dr. Verstovšek je stavil v proračunskem odseku sledeči predlog: »Finančni minister se pooblasti, da sme vsled škode, ki jo je letošnja slana povzročila, tri milijone kron porabiti. Melioračni zaklad naj se v drugi polovici leta 1913. poviša za tri, melioracije pa za en milijon kron.«

Za vinogradnike. Poslanec Brenčič je predlagal v vinorejskem odseku naslednji predlog: »Vlada se pozivlja z ozirom na zadnja slaba leta v vinogradih in letošnjo pozebo, katera je napravila velikansko škodo, da prisilne izterjatve zaostalih brezobrestnih posojil v uvaževanja vrednih slu-

čajih spregleda in glede tega zaukaže c. kr. davčnim oblastim primerno postopanje. Predlog je bil sprejet.

Umetna gnojila. Poslanec Hladnik je stavil v kmetijskem odseku sledeča predloga: »Železniško ministrstvo se pozivlja, da voznino za gnojila na polovico zniža po vseh državnih železnicah, pa tudi po onih, katere država upravlja.« Drugi predlog se glasi: »Ne smejo se postaviti zapreke organizacijam kmetovalcev, če naročajo umetna gnojila, močna krmila, semena in poljedelske stroje.«

Kranjske zahteve. Poslanec Gostinčar je v proračunskem odseku zahteval sledeče: 1. Državna cesta Logatec—Idrija naj se temeljito popravi in uredi. 2. Izpelje naj se na Kranjsko telefonsko omrežje. 3. V Ljubljani naj država vendar enkrat sezida centralni kolodvor. 4. V večvški papirnici naj zaukaže vlada najstrožje odredbe in varstvo delavstva. 5. Plače delavstva v Idriji naj se uredi, kakor to zahteva delavstvo po vloženi spomenicah. 6. Vlada naj z vso resnostjo pospešuje kmetijstvo. 7. Jezikovne razmere pri c. kr. državnih železnicah naj se uredi tako, da se ne bodo Slovenci zaradi neznanja nemščine odpravili od železniške službe. Vsako šikaniranje v tem oziru naj se odpravi. Vložil je predlog, da se vlada pooblašča najeti v svrhu izpeljave potrebnega telefona 20 milijonov K.

Avstrijski izseljenci.

Avstrijski listi priobčujejo te dni številne izseljencev iz Avstrije v tuje države. Številke, ki jih naštevajo, kažejo, da nima skoro nobena država toliko izseljencev, kakor ravno Avstrija. To nas uči, da so pri nas nezdrave razmere, vsled katerih obračajo ljudje hrbet svoji domačiji in beže na tuje. Te številke so naravnost strašne in če bo šlo še več časa tako naprej, bo zmanjkalo naši državi v nekaj desetletjih kmetov in vojakov.

Čujmo! Samo v Zedinjene države se je naselilo od l. 1901. do l. 1910. skupno 8.706.097 ljudi. Ti ljudje so se izselili iz vseh držav na svetu. Med njimi so Japonci, Kitajci, Lahi, Francozi, Angleži, Nemci in Balkanci. Ali največ teh oseb je prišlo iz Avstrije, namreč 2.145.977 oseb. Vse druge države so zastopane z manjšim številom. Po narodnosti se razdele avstrijski izseljenci takole: 254.152 Nemcev, 93.031 Čehov, 329.682 Slovakov, 398.347 Poljakov, 141.459 Rusinov, 345.519 Hrvatov in Slovencev, 17.284 Lahov, 76.551 Rumunov, 314.780 Mažarov, 152.811 Judov in 22.361 oseb, ki niso povedale nikakega rodu in plemena. Iz teh števil vidimo jasno, da je izseljevanje Slovanov iz Avstrije naravnost strašno. Ako gre ta stvar tako naprej, mora priti do narodnega poloma, kajti vsi naraščaji, vsa rojstva nas ne bodo povzdignila nad druge, ako gre vse, kar odraste zdoma. Poljaki, Slovaki, Hrvatje, Slovenci, Rusini, vse gre od doma, vse sili z rodne grude.

Med izseljenci je veliko takih, ki bi lahko doma dobili delo in kruh in bi jim ne bilo treba jemati v roke potne palice.

Od doma jih ženó razne muhe. Res je pa tudi, da je med njimi marsikak izseljenec, ki ga poženejo po svetu dolgovi in pa premajhni grunti, na katerih ne more svoje družine preživeti. Posebno doli na Dolenjskem so ponekod naravnost klavrne razmere. Zidanica, okoli nje par kvadratnih metrov zemlje, obrasčene s par trtami, velika kopica otrok, zraven še dolgovi, pa živi, če moreš s čem!

Za take ljudi se morajo pa naše oblasti zavzeti! Ali res ni mogoče, da bi se ustanovil kak posredovalni urad, na katerega bi se naši bajtarji in osebenkarji obračali? Ta urad bi vodil obenem zapisnik posestev, ki so naprodaj, bi skrbel za nakup veleposestev in za njih parcelacijo in bi posredoval kupčijo med njimi in malimi kmeti. Predvsem bi moral skrbeti seveda za cen kredit oziroma brezobrestna posojila, da bi na ta način te vrste izseljenci prišli do posesti domače zemlje.

Razen Amerike pobira avstrijske izseljence v veliki meri tudi Nemčija, njene tovarne in posebno rudniki. Od l. 1906. do l. 1911. se je izselilo tje okoli poldruhi milijon naših ljudi. Slovenci in Hrvatje delajo na Nemškem večinoma v rudnikih, posebno na Westfalskem.

Krščanske stranke na Moravskem napredujejo.

Pretekli teden so se začele volitve za moravski deželni zbor. Šlo je v splošni kuriji za 20 mandatov, med katerimi je že šest poslancev izvoljenih. Izvoljeni so bili katoliški narodnjaki Šilinger, Kadlžak in Šramek. Katoliških glasov je bilo v češki kuriji oddanih 135.000, socialnodemokratskih nad 110.000. V ožji volitvi v splošni kuriji je osem katoliških narodnjakov s češkimi socialnimi demokrati in en naprednjak s katoliškim kandidatom. V nemški kuriji sta izvoljena svobodomisleca. Krščanskosocialni glasovi v nemški kuriji so od zadnjih deželnozbornih volitev l. 1906. napredovali od 14.000 na 21.000 glasov. — Moravski deželni zbor šteje 151 članov: 2 virilista (olomuški nadškof in brnski škof), 30 poslancev veleposestva, 46 mest in trgovskih zbornic, 53 kmečkih občin, 20 splošne kurije. Volitve bodo končane začetkom julija.

Političen pregled

POLITIČEN PREGLED. BALKANSKI SPOR. — CARJEVA BESEDA.

Spor na vrhuncu. — Solunski sestanek odložen. — Poslaniki.

Spor med balkanskimi zavezniki, zlasti med Srbi in Bulgari, je dosegel začetkom preteklega tedna vrhunec. Srbska in bulgarska armada sta si stali do zob oboroženi nasproti. Spopa-

di med četami v Makedoniji so bili na dnevnem redu. Treba je bilo le še vrhovnega povelja in bratomorna vojna bi se pričela. Casopisje jo je smatralo za neizogibno in tudi državniki so bili, četudi neradi, nanjo pripravljeni.

Kako nepremostljiva so se zdeli nasprotja med Srbi in Bulgari, pričeto, da se ni mogel vršiti niti sestanek ministrskih predsednikov v Solunu. Bulgari in Srbi so določili ta sestanek, a radi neodjenljivosti Srbov ga Bulgari niso hoteli. — Na bližajočo se vojno je kazalo tudi to, da sta bila bulgarski poslanik v Belgradu, Tošev in srbski v Sofiji, Spalajkovič, pripravljena za odhod.

Carjeva brzovavka. — Srbi in Bulgari se podvržejo.

V tej napetosti je prišla od ruskega carja Nikolaja brzovavka na kralja Petra v Belgrad in cara Ferdinanda v Sofijo, kar je naenkrat izpremenilo ves položaj. Car v tej brzovavki pozivlje srbskega in bulgarskega vladarja, da ostaneta zvesta zavezniškim dolžnostim. Obenem pravi, da hoče prevzeti razsodbo v tem sporu. Končno slovesno izjavi, da bi bila ona vlada, ki bi začela vojno, odgovorna pred vsem slovanstvom in da Rusija pri taki zločinski vojni ne bo mirna.

Ta brzovavka je napravila na Balkanu največji vtis. Srbi in Bulgari so nehali misliti na vojno in so izjavili, da sprejmejo razsodbo ruskega carja. — S tem je najbrže preprečena vojna med Srbi in Bulgari, dasi preteče še mnogo časa, preden bodo vse medsebojne razmere urejene.

Demobilizacija. — Tesnejša zveza.

Kot pogoj, da prevzame razsodništvo, je stavil ruski car, da vse balkanske države demobilizirajo, to se pravi, da odpuste večino vojaštva. Srbija je res stavila Bulgariji predlog, da po medsebojnem dogovoru odpusti mnogo vojaštva domov, toda Bulgari še niso odgovorili. Zdi se, da bodo Bulgari stavili neketare pogoje, med katerimi bo glavni ta, da Srbi osvojeno Makedonijo zapuste.

Listi trdijo tudi, da Rusija zahteva od balkanskih držav, da se še tesneje združijo in medsebojno zvezo zlasti v vojaškem oziru izpopolnijo.

Kaj pravi srbska skupščina.

V srbski skupščini je moral srbski ministrski predsednik Pašič zopet brantiti vlado proti hudim napadom. Opozicija mu očita, da je nasproti Bulgarom še preveč odjenljiv in premalo odločen. Obenem so opozicijski poslanci v bolj ali manj prikritih besedah izjavili, da niso posebno zadovoljni, da se Rusija ponuja za razsodnika. Obžalujejo, da je vodstvo srbskih zaved prešlo v ruske roke.

Ministrski predsednik Pašič je opozicijskalcem precej odločno odgovarjal. Povdaril je, da Srbijo silijo k previdnosti ozir na Evropo. Končno je pa rekel, da se rad umakne, če skup-

ščini ni všeč. — In res se mnogo piše, da je njegovo stališče omajano. Goto-vo je namreč, da Srbi ne dobe po razsodbi toliko, kakor bi radi. To pa pripisujejo kot krivdo Pašiču, ki jih le težko miri.

Novo bulgarsko ministrstvo.

Poročali smo zadnjič, da je odstopil bulgarski ministrski predsednik Gešov, ki je delal na mirno poravnavo spora s Srbijo. Car Ferdinand je naročil nato Danevu, ki je podpisal v imenu Bulgarije v Londonu mir, naj sestavi novo vlado. To pa se ni izvršilo takoj. Na poti so nejasne razmere do drugih držav. Vendar v glavnem so že dogovorjeni, kateri može vstopijo v novo ministrstvo. Novo ministrstvo ne bo Srbom posebno prijazno, bo se pa najbrž precej naslanjalo na Rusijo. Sestavljeno je iz mož, ki pripadajo raznim strankam. Prejšnji ministrski predsednik postane predsednik zbornice v Sofiji.

Rusija zaščitnica Balkana in Avstrija.

Avstrijski državniki so z začudenjem videli, koliko izda na Balkanu ruska beseda in to jih napolnjuje s strahom. Vedno bolj se zavedajo, da si je Avstrija napravila na Balkanu s svojo nesrečno roko sovražnike, ki so se izročili Rusiji. — Sedaj poročajo, da je naš zunanji minister začel pogajanja z Rusijo, kako bi tudi Avstrija vplivala na razdelitev Balkana. Listi goje upanje, da je to edina pametna pot, ki vodi do sprave z Rusijo. — Tudi vodstva velikih avstrijskih političnih strank, kakor krščanskih socijalcev in Poljakov, opozarjajo vlado na čudoviti vpliv Rusije na Balkanu.

UMOR VELIKEGA VEZIRJA V CARI-GRADU.

Mahmut Šefket paša in njegova smrt.

Komaj je nekaj mesecev preteklo, odkar so vrgli mladoturki velikega vezirja, po naše ministrskega predsednika, Kiamil pašo in njegovo ministrstvo ter umorili vojnega ministra. Nazim pašo, pa se že zopet sliši o grozodejstvih v turškem glavnem mestu. Nasprotniki mladoturške vlade so sedaj odstranili na podoben način velikega vezirja, kakor so prej mladoturki Nazim pašo. Ko se je peljal preteklo sredo Mahmut Šefket paša skozi mestni del Pera, se je moral avtomobil nekaj ustaviti, takrat pa naenkrat več morilcev ustrelili na vezirja. Bil je zadet od petih krogel. Umrl je eno uro pozneje. Zadet je bil tudi en njegov tajnik.

Mahmut Šefket je bil rodom Arabec. Stopil je v vojaško službo in se izvežbal na Nemškem in Francoskem. Tu se je nasrkal liberalnih idej, ki jih je hotel, kakor drugi mladoturki, tudi doma izvesti. Ko je bil poveljnik solunskega armadnega zbora, je s svojo vojsko strmoglavil prejšnjega sultana Abdul Hamida. Na vlado je prišel pri imenovanem prevratu pred nekaj meseci.

Vzroki napada. — Morilci. — Aretacije.

Vzrok napada je pred vsem v na-

sprotju med staroturki in mladoturki. Ker je bil ranjki veliki vezir voditelj mladoturškov, so ga staroturki sovražili. Drugi vzrok pa je ta, da je moral Mahmut Šefket paša podpisati mir z balkanskimi zavezniki, ki je za Turčijo sramotou. Tega Turki niso mogli prenesti.

Morilci so bili najeti od nasprotnikov njegove vlade. Širijo se pa razne vesti, kdo je morilce najel. Po napadu so morilci zbežali v neko hišo, kjer so se obupno branili pred vojaštvom, ki jih je končno polovilo.

Ker čutijo mladoturki, da jim je vse sovražno, zato iščejo sokrivcev po celem mestu. Vse ljudi, ki so kakorkoli na sumu, so zaprli.

AVSTRIJA.

Državni zbor. — Naši poslanci proti vladi. — Za kmeta.

Naša državna zbornica je razpravljala o malem finančnem načrtu, ki je jako važen za vso državo in posamezne dežele. Vendar se je morala pretekli teden ta razprava umakniti razpravi o začasnem proračunu. Ta mora biti namreč rešen do konca tega meseca. Drugi vzrok pa je že zadnjič omenjena rusinska obstrukcija, s katero bi se bilo boriti, vsaj dokler niso končane deželnozbornske volitve v Galiciji.

Pri razpravi o proračunskem provizoriju se je oglašil k besedi naš poslanec Gostinčar, ki je izjavil v imenu slovenskih poslancev, da naši ne morejo vladi zaupati, ker ničesar ne stori za Jugoslovane. Opozarjal je na to, da vlada vzdržuje šole za Albance celo na Dunaju, na Koroškem ali pa v Trstu pa ne da Slovincem šol. Zato so naši v opoziciji nasproti vladi.

Za kmetske zahteve sta se zavzela v kmetijskem odseku poslanca P o v š e in H l a d n i k. Prvi je poročal, kako se je porabil v posameznih deželah znesek 6 milijonov kron za izboljšanje kmetijstva. Sodeloval je dalje pri predlogih, ki merijo na to, kako napravljati umetna gnojila v državnih tovarnah. Drugi pa je stavil k istemu predlogu dve resoluciji, ki zahtevata znižanje voznine umetnih gnojil. — Poslanec Hladnik je vložil tudi nujni predlog za pogorelce v Jelšah.

Volitve na Tržaškem. Slovenci napredujejo. — Lahi v Italiji.

V nedeljo, dne 8. junija, so se vršile v Trstu in okolici volitve za občinski in deželni zbor tržaški. Boj je bil silno hud na eni strani med Lahi in socialisti, na drugi med Slovenci in Lahi.

Volitve so pokazale, da Slovenci v Trstu silno napredujejo. Okolico so vso osvojili Slovenci; dva okraja v prvih, enega v ožjih volitvah. V mestu pa so v dveh krajih spravili Lahe v ožje volitve. Upanje je, da tretji okraj pri prihodnjih volitvah sploh pade v slovenske roke.

Volitve v Trstu so velikega pomena ne samo za Slovence, ampak za avstrijsko stvar sploh. Slovenci se namreč bo-

re proti Lahom, ki hočejo, da pride enkrat Trst pod laško državo. O tem so prepričani tudi Lahi v Italiji. Njihovi listi namreč pišejo, da se tržaški Lahi bore za mater Italijo.

Ogrske zmede. — Hrvaška.

Poročali smo že, da je imenovan za ministrskega predsednika na Ogrskem grof Tisza, ki je povsod znan po svojih nasilstvih. Zbral pa je okrog sebe može, ki so njega vredni. Med posebnimi lastnostmi Tisze je tudi ta, da strašno sovraži Hrvate. To kaže tudi sedaj. Za hrvaškega ministra hoče imenovati Khuena - Hedervaryja, ki je mnogo let zatiral Hrvate kot ban. Tudi hoče Hrvate ukloniti z novo politiko na Hrvaškem. Ustanoviti hoče z vladnim pritiskom madžarsko stranko in s pomočjo te Hrvate še bolj privezati na Ogrsko.

PETINDVAJSETLETNICA NEMŠKEGA CESARJA.

Nemški cesar praznuje letos petindvajsetletnico svojega vladanja. Začele so se v ta namen v Berlinu velike slavnosti. Odposlanstva prihajajo z raznih strani, da častitajo cesarju. — Nemški cesar Vilem II. je začel vlado leta 1888., pod njim je Nemčija silno napredovala.

ŠPANJA HITI V PROPAST.

Večkrat smo že govorili o gnilih razmerah, ki vladajo v španski državi, ki je nekdanj veljala za katoliško deželo. Po umoru ministrskega predsednika Canalejasa je prišel na vlado Romanones, ki je breznačelen liberallec, orodje v rokah prekucuhov. Njegova vlada ni storila za deželo ničesar, nasprotno pa žene s svojo brezversko politiko deželo v revolucijo.

Da bi strmoglavil to vlado, je nastopil proti njej voditelj katoličanov Maura in je v krasnem govoru, v katerem je pokazal ničvrednost Romanonesa, dosegel, da je ta odstopil. Toda kralj Alfonz je sam toliko liberalen, da je izrazil Romanonesu zaupanje. Sedaj bo ta človek vodil naprej deželo s svojim prekucuškim ministrstvom v anarhijo.

Španski katoličani z žalostjo zro, kako kralj sam sebi izpodkopa tla in si pripravlja pregnanstvo, a ne morejo se dvigniti iz neke nedelavnosti. Dasi je dežela še po večini dobra, vendar jej gospodarijo brezverci. Bati se je, da se katoličani, kakor marsikje, zbude šele, ko je nesreča na višku.

Listek

V deveti deželi.

Iz angleščine po Rider Haggardu prevel I. M. (Dalje.)

»Veste, upajmo najboljše in bodimo pripravljeni na najhujšega, je dejal Vojnovič, ki je bil vedno trden in ne-

omahljiv. »Rešili smo se srečno že iz toliko čudnih stisk, da upam, da pridemo srečno tudi iz te.«

To je bil izvrsten svet; začeli smo se pripravljati, da se vsak po svojih močeh ravnamo po njem. Tomič je bil na zadnjem, Umslopogas na sprednjem koncu čolna, midva z Vojnovičem pa nisva imela drugega posla, kakor ležati v čolnu in premišljevati. Naš položaj je bil v resnici čudovit: v naročju podzemске reke smo drvili naprej v negotovost. In kakšna tema je bila! Naša svetilka je bila kakor kresnica v temni poletni noči.

»No, sedaj imaš,« sem mislil, sam pri sebi; »prišel si iskat doživljajev in dobil si jih. V takih letih bi te moralo samega sebe bití sram, da še vedno kolovratiš okrog. Pa glej, dasi je položaj tako strašen, se vendar še utegneš srečno preriniti skozi nevarnosti, če pa ne, je navsezadnje podzemeljska reka vseeno še precej primeren grob.«

Tako sem premišljeval sam pri sebi, a reči moram, da so moji živci silno trpeli. Tudi za najbolj hladnokrvnega in izkušnega človeka je hudo, ako od ure do ure ne ve, ali bo še živel prihodnjih pet minut ali ne. Toda na tem svetu ni ničesar, čemur bi se človek ne privadil, in polagoma smo se tudi mi privadili našega položaja.

Bilo je skoraj poldne, ko smo se pogreznili v temo, in ob dveh smo razpostavili Umslopogasa in Tomiča, ki sta imela vztrajati, kakor smo se domenili, pet ur na svojem mestu. Ob sedmih sva jih torej z Vojnovičem nadomestila; Vojnovič je stopil na sprednji del čolna, jaz zadaj. Tri ure je šlo naprej brez vsake ovire in brez velikih naporov. Naenkrat sem pa začutil, da postaja ozračje vedno bolj toplo. Izprva se nisem dosti zmenil za to; ko sem pa čez kake pol ure spoznal, da postaja že počisto vroče, sem poklical Vojnoviča in ga vprašal, če ni tudi on to zapazil.

»Opazil,« je odgovoril. »Zdi se mi, kakor da sem v turški kopeli.«

Prav tedaj sta se zbudila ostala dva, ki sta med tem spala; oba sta sopihala vsled vročine in se potila.

Postajalo je vedno bolj in bolj vroče, tako da smo komaj dihali in pometali raz sebe vso vrhno obleko. Bilo je kakor v predpeklju. Odkod ta neznosna vročina? Zaman smo ugibali. Pomočil sem roko v vodo, a sem takoj zavpil in jo potegnil nazaj; voda je bila skoraj vreła. Iznad vode so se dvigali gosti oblaki pare. Alfonz je začel tarnati, da smo že v vicah; Vojnovič je menil, da moramo biti v bližini kakega podzemeljskega ognjenika, in zdi se mi, da je imel prav, zlasti z ozirom na to, kar se je pozneje dogodilo.

Naše trpljenje je bilo potem nekaj časa tako, da si ga ne upam popisati. Potili se nismo več, kajti ves pot se je bil v nas že posušil. Ležali smo v čolnu, ki ga nismo mogli več voditi. Bilo nam je, kakor bi ležali na živi žerjavici; sapa nam je pohajala. Naenkrat pa je

reka naredila ovinek in začul sem Vojnoviča, ki je spredaj v čolnu s hrupom, iznenadenim glasom nekaj zavpil. Čudovit, pa grozovit prizor se mi je odprl, ko sem se ozrl tja. Kake pol milje pred nami, nekoliko bolj proti levemu bregu — zdaj smo mogli videti, da je bila reka široka kakih 90 čevljev — se je dvigal iznad vodne gladine orjašk, stebur podoben curek skoraj belega plamena, ki se dvigal 50 čevljev visoko v zrak, kjer je zadeval ob strop. se razširjal na vse strani kakih 40 čevljev v premeru ter padal nazaj v zakroženih ognjenih jeziki, podobnih cvetličnim listom polnorazcvete rože.

Ta strahoviti plinasti curek v resnici ni bil nobeni stvari tako podoben, kakor velikanski ognjeni roži, ki se je dvigala iznad črnega vodovja. Spodaj je bilo pokončno steblo, zgoraj pa grozoviti cvet. Kdo more popisati to strašno, grozno krasoto? Jaz gotovo ne. Dasi smo bili še kakih petsto korakov od nje, je vzlic sopari razsvetljevala votlino, da je bilo svetlo kakor podnevu, in smo videli, da se je dvigal strop kakih štirideset čevljev visoko nad nami. Skala je bila črna, le ponekod sem mogel razločiti blesteče črte rude, ki so se razširjale po njej kakor velike žile, ne vem pa povedati, kakšna kovina je bila.

Dalje smo drvili proti temu ognjenemu steburu.

»Drži čoln na desno, Borovski — na desno!« je zavpil Vojnovič, in trenutek pozneje sem ga videl pasti onesveščene v čoln; Alfonz je bil že prej omedlel. Tudi Tomiču ni več dosti manjkalo. Ležali so kakor mrtvi, le Umslopogas in jaz sva se še držala pokonci. Bili smo še komaj petdeset korakov od ognjene rože in videl sem Zula, kako se mu je glava povescila na prsi. Tudi on je omedlel in ostal sem sam.

Dihati skoraj nisem mogel; silna vročina me je kar sušila. Strop votline je bil videti popolnoma razbeljen. Les našega čolnika je že skoraj gorel. Še sem bi pri zavesti. Vedel sem, če padem tudi jaz, nas bo nesla voda mimo gorečega stebra, morda v razdalji kakih štirih korakov, in poginili bomo. Naravnal sem veslo tako, da bi krenil čoln kolikor mogoče v stran.

Oči so mi hotele kar skočiti iz glave in le skozi zaprte vešice sem mogel videti silno svetlobo. Bili smo ravno nasproti ognjenemu steburu. Gromelo in bobnelo je kakor vsi peklenski ognji in okrog in okrog je voda silno vreła. Še par sekund.

Zdrknili smo mimo; slišal sem bobnenje za seboj. Nato pa sem tudi jaz padel v nezavest . . .

Prva stvar, ki se je potem spominjam, je bila, da sem začutil zračni pih na obrazu. Oči so se mi naporno odprle. Pogledal sem. Daleč, daleč gori je bilo svetlo, okoli mene pa je bil temen mrak. Mislil sem, da sanjam. Spomnim se, kaj smo doživeli, in pogledam. Čoln je še vedno plaval po vodi, na njegovem

dnu so pa ležale napol oblečene postave mojih tovarišev.

»Ali so mrtvi? Sem li sam ostal še živ na tem strašnem kraju?« Ta misel mi je pretresla mozeg.

Nato sem občutil žgočo žejo. Vtaknil sem roko v vodo, pa sem jo zopet naglo potegnil nazaj ter zakričal. Ni čuda; skoraj vsa koža je bila opečena, voda pa je bila skoraj mrzla. Ko se je roka privadila hladne vode, sem jo začel zajemati in piti. Pil sem s hlastnimi požirki in se polival z njo tudi po telesu, ki je bilo videti, da pije in vsrkava tekočino kakor razpokana zemlja dež po dolgi suši. Kjer sem bil opečen, me je bolelo, kadar je prišla voda na opekline, a hujši je bila želja po mokroti, kakor bolelost.

(Dalje prih.)

Leto 1812.

(Doživljaji francoskega vojaka.)

(Dalje.)

Bilo je morda okrog sedme ure zvečer. Ker je padal sneg v debelih, gostih snežinkah, nisem mogel doznati smeri svoje poti; močni sever, ki je bril preko polja, je zabrisal vse sledove čet, ki so šle pred menoj.

Do sedaj sem nosil svoj medvedov kožuh vedno z dlako na zunaj. Da bi ga boljše izrabil, sem ga obrnil. Tej okolnosti se imam zahvaliti, da sem to strašno noč kljub 22 stopinjam mraza ostal še pri življenju. Ko sem obrnil kožuh proti severu, sem mogel zopet eno uro naprej, a brez dvoma nisem prehodil v tem času več kakor četrtniko milje. Semintje sem začel v snežne vrtince, kjer sem se nevede vrtel okrog in šele pozneje po vozovih in konjih, mimo katerih sem že enkrat šel, spoznal, da se pomikam v krogu tja, kjer sem ravnokar bil.

Med temnimi oblaki, ki so se z divjo hitrostjo podili po nočnem nebu, se je semtertja prikazala luna. Ob njenem svitu sem v daljavi mogel razločiti neko temno črto, ki sem jo smatral za oni velikanski gozd, ki nas je ločil od Berezine, do katere smo imeli kmalu priti.

Zelo sem se prestrašil, ko se me je naenkrat polotila nepremagljiva zapanost, ki je pri enakih okoliščinah navadno znanilka gotove smrti. Noge me niso hotele več nositi, moči so mi popolnoma opešale. Že sem večkrat zadremal in se zgrudil na tla, in če bi ne bilo snega, ki me je s svojim mrazom vzdramil, bi bilo po meni.

Tam, kjer sem se nahajal sedaj, je bila cesta tako pokrita z mrtveci in konji, da sem se le s težavo preril skozi. Ko sem zopet poskušal dvigniti nogo, sem se spodtaknil in padel. Zdelo se mi je, kakor bi me hotel eden v snegu ležečih prijati za nogo in ustaviti. Zgodilo se je namreč večkrat, da so se one mogli, ki so ležali blizu ceste, prijemaši

mimoidočih za obleko in za noge, da bi tako obrnili nase njihovo pozornost in prosili pomoči, in primerilo se je pogosto, da so oni, ki so se sklonili k tlom, da bi nesrečnikom pomagali, padli nanje in našli žalostno smrt.

Kakor pijan sem se še kakih deset minut opotekal dalje, ne da bi pazil na smer svoje poti. Kolena so se mi šibila pod nezno težo telesa, ki je počivalo na njih, in prepričan sem bil, da mi že bije moja zadnja ura; v hipu se mahoma spodtaknem nad sabljo mrtvega jezdeca, padem v vsi svoji dolžini po tleh in zadenem s tako silo z brado ob kopito svoje puške, da sem omamljen obležal. Silna bolečina v moji desni rami, s katero sem tudi pri padcu udaril ob puško, me je zopet spravila k zavesti. Z največjim naporom sem se dvignil in pokleknil ter segel po puški, da bi si z njeno pomočjo pomagal popolnoma na noge. Pri tem sem zapazil, da mi teče iz ust kri. Obupno sem zakričal in hkrati skočil pokonci, tresoč se od strahu, bojazni in mraza.

Mojemu glasnemu klicu se je nekdo odzval. Mene, ki sem tako silno potreboval pomoči, je nekdo prosil, naj mu pomagam. Čul sem slaboten, obupen glas: »Pridite, pridite, pomagajte nam!« Potem je bilo zopet vse tiho. Obstal sem nekaj časa in poslušal; z očmi sem iskal v temi okrog, a videl in tudi slišal nisem ničesar. Da se prepričam, če se morda končno vendar nisem motil, sem zaklical kolikor mogoče glasno: »Hej! Kdo kliče?« a samo jak je odmeval nazaj. Bilo bi mi v veliko tolažbo, če bi bil mogel dobiti kakega tovariša v nesreči, kajti mislil sem, da bi morda, drug drugega bodreč, mogla hoditi vso noč. Še sem imel opraviti s temi mislimi, kar se zopet oglasi isti glas, kakor prej: »Prosim, semkaj!«

V istem trenutku se je prikazal iz za oblakov mesec, in kakšnih deset korakov od sebe zagledam dva človeka, katerih je eden sedel na tleh, drugi pa ležal poleg njega. Nagovoril sem sedečega. Začel se je smeјati kakor blažen in odgovoril: »Ne pusti ga ležati, je moj prijatelj, veš!« in na to se je zopet nasmejal. Poznal sem ta pojav, vedel sem, da je to smeh, ki znači smrt. Drugi, ki sem ga smatral mrtvim, je sedaj nekoliko krenil z glavo in ječjal z glasom, ki ga ne bom nikdar pozabil: »Pomagajte stricu, rešite ga! — jaz — jaz umiram!«

To je bil glas, ki me je bil prej pravnobil bližje. Izpregovoril sem nekaj besed, a odgovora nisem več dobil; revež je bil že mrtev. Nato sem poskusil s prvim in mu prigovarjal, naj vstane in gre z menoj, a v odgovor mi je topo zrl v obraz. Zavrt je bil v velik, s kožuho vino podvlečen plašč, ki ga je skušal vreči z ramen. Pri tej priliki sem opazil, da je nosil znake višjega častnika; govoril je sam s seboj o neki vojaški paradi, katere se mora udeležiti. Takoj nato se je z obrazom zgrudil v sneg. Videl sem, da je tu vsaka pomoč zaštonj, vendar sem ga skušal še enkrat

dvigniti kvišku. Njegov duh se je bil že ločil in revež je bil rešen.

(Dalje prih.)

Na Velehrad.

Letos je minulo 1050 let, odkar sta sv. Ciril in Metod iz Carigrada prinesla sveti križ med Slovane. Delovala sta na Moravskem in v stari Panoniji vzgojila več slovenskih misijonarjev in skozi naše dežele potovala v Rim. V proslavo te 1050letnice bodo na Velehradu velike slavnosti, ki se prično dne 6. julija za moše, 8. julija za duhovnike, 9. za matere in otroke, 10. za Marijine družbe, 11. za mladino, 12. za starejše rumarje. Dne 27. julija bo glavni shod apostolstva sv. Cirila in Metoda. Velike slavnosti bodo tudi 15. avgusta, 28. septembra in 23. novembra. Pojavnila daje dr. Anton Ciril Stojan, državni poslanec in prošt v Kromerizu.

Dom in svet.

Katoliški shod v Ljubljani. Le še dva meseca nas ločita do veličastnih priredb katoliškega shoda v Ljubljani. Treba se je sedaj hitro pripravljati po vseh naših župnijah, po vseh naših društvi. Bratje Hrvati se pripeljejo na katoliški shod v Ljubljani z velikim posebnim vlakom. Spremljali jih bodo njihovi škofje. Čehi pridejo tudi s posebnim vlakom; tudi Poljaki živahno agitirajo za udeležbo na katoliškem shodu. Posebno veličasten bo prizor na Kongresnem trgu, kjer bo zbrana pri sv. maši vsa množica in kjer se bode slovensko in hrvaško ljudstvo na čelu svojih škofov posvetilo Brezmadežni. Zato se pa dvignimo vsi, da bomo navzoči pri tem slovesnem, zgodovinskem trenutku! Po slovesni posvetitvi Brezmadežni bo mogočna manifestacija slovenskega in hrvaškega ljudstva za sivolasega nam vladarja, ki letos praznuje 65letnico svojega vladanja. Sto let je letos, odkar smo prišli od Francozov nazaj pod avstrijskega orla, zato je trenotek najprimernejši, da damo duška stari slovenski zvestobi do avstrijskega prestola. Vsak naj se torej potruди, da bo vse to kar najbolj slovesno. Posebno prosimo, da pride kar največ narodnih noš! To mora biti obenem tudi prava, velika slavnost naših prekrasnih narodnih noš! Dva meseca imamo čas za podrobne priprave — če vsi v vsaki župniji store, kar jim je mogoče, bo o katoliškem shodu v Ljubljani svet govoril!

Priloga »Naša Gospodinja« se je morala zaradi tehničnih ovir pri tiskarskih strojih odložiti na prihodnji teden.

Novomašniki leta 1913. Posvečeni bodo v ljubljanski škofiji v mašnike letoš naslednji gg. bogoslovci: a) Iz IV. letnika: Bulovec Jožef iz Smokučja, župnija Breznica; Gabrovšek Francišek iz Rovt; Hafner Anton iz Zabnice; Höningmann Francišek iz Goriče vasi, župnija Ribnica; Kokol Francišek iz Idrije; Kováčič Francišek iz Smerja, župnija Prem; Pavlič Francišek iz Lok, župnija Šmartin v Sp. Tuhinju; Petrič Gabriel iz Strug; Vilfan Matej iz Križne gore, župnija Stara Loka; Žerjav Janez iz Toplic; Zganjar Ignacij iz Ceste, župnija Dobropolje. b) Iz III. letnika: Burenk Janez iz Nasovič, župnija Komenda; Črnilec Janez iz Naklega; Gnidovec Anton iz Vel. Lipovca, župnija Ajdovec; Lovšin Francišek iz Sušja, župnija Ribnica; Merjésič Filip iz Ljubljane; Peččaj Janez iz Broda, župnija Dol. Logatec; Póje Jožef iz Padovega, župnija Osilnica; Zavrl Alfonz iz Velike gobe, župnija Dole.

Romarski vlak na Trsat. Vozni red in druga pojasnila. Odhod iz Ljubljane južni kolodvor dne 5. julija ob 3. uri popoldne; prihod v Reko ob 7. uri 5 minut zvečer. Na Trsatu slovesni sprejem in pozdravni govor (P. Benvenut Winkler). Dne 6. julija ob 5. uri zjutraj pridiga (P. Benvenut Winkler), po pridigi tiha sveta maša, po sveti maši sveto obhajilo, katero v najobilnejšem številu prejmite! Spoved naj se opravi doma. Po duhovnem opravi lu zajutrek. Glede izleta v Opatijo se bo med vožnjo vse ukrenilo in določilo. Točno ob pol 1. uri popoldne dne 6. julija se naj zbero vsi na kolodvoru na Reki, odkoder se vlak odpelje ob 1. uri 25 minut popoldne. Prihod v Postojno ob 4. uri 10 minut popoldne. Odhod iz Postojne ob 8. uri zvečer. Prihod v Ljubljano ob 10. uri 15 minut zvečer. — Udeleženci se s tem obvestijo, da se bo za prenočišča in kosilo po možnosti poskrbelo in se obenem strogo opozore, da naj se natančno drže določenega reda. Udeleženci naj se zbero dne 5. julija točno ob dveh popoldne pred postajo Ljubljana južni kolodvor, kjer jih bodo pričakovali reditelji, ki bodo nosili bele trakove na levih rokah. Romarski vlak čaka na sopotnike, ki se s popoldanskim vlakom pripeljejo z Dolenjskega. — Odbor.

Kdaj je Kres? Opozoriti se nam zdi potrebno — ker se zdi, da splošno še ni znano in tudi nekateri koledarji to še vedno napačno naznanjajo — da po novi odredbi sv. stolice o praznikih god sv. Janeza Krstnika ni več 24. junija, ampak vsako leto v nedeljo pred praznikom sv. Petra; torej letos 22. junija. **Kresovi naj se torej ne zažigajo 23. zvečer, ampak v soboto, 21. junija zvečer!**

Obolel je kardinal Vives-y-Tuto, ki je bil tudi spovednik sv. očeta, Radi prevelikega napora se mu je omračil um. Kardinalu Agliardiju so poverili, da kardinala Vives-y-Tuto zastopa kot prefekt kongregacije za redovnike.

Odlikovanje. Dekan v Tomaju, g. Matija Sila, je bil odlikovan z viteškim križcem Franc Josipovega reda.

Plemstvo je podelil cesar podpolkovniku 37. topničarskega polka Alfredu Podboj s pridevkom pl. Cenetov.

Vročina in suša v Istri in na Krasu. V Istri in na Krasu vlada že 15 dni velika suša in neznosna vročina. Pomanjkanje vode je silno. Žito je vse zgorelo; vene koruza, krompir, fižol, grašek, korenje, pesa in solata. Pašniki so vsi kakor zgoreli. Ako ne bo v kratkem dežja, bo vsa letina uničena razen grozdja. Bog daj dež, ako ne, bo ljudem huda predla.

Smrt vsled solnčarice. Prošli teden je bila na Spodnjem Štajerskem izredna vročina, ki je zahtevala človeško žrtev. Poštni poduradnik Matija Pavlič s poštnege urada v Celju je imoral spremljati železniško pošto iz Celja v Spodnji Dravograd. Ta dan je bilo na prostem 30 stopinj Celzija vročine, v poštnege vozu pa 39 stopinj. Ko je imenovan poduradnik, vrnivši se iz Spodnjega Dravograda ob treh popoldne, stopil iz železniškega voza, ga je zadela kap vsled vročine. Dne 8. t. m. ponoči je umrl na posledicah solnčarice.

Hladna stanovanja. Vprašanje, kako si ohranimo stanovanje hladno, je v dobi poletne sopenice in vročine važno. Najprej treba stanovanje ohladiti. To se zgodi tako, da odpremo okna, kadar je zunaj hladnejše nego notri; sicer dosežemo ravno nasprotno. Vsa okna se morajo zjutraj najpozneje ob sedmih zapreti in morajo ostati zaprta. Skrbeti moramo, da v stanovanju nimamo več kot 16 stopinj gorkote. Zato pa je treba zgodaj čistiti, da so lahko okna od 7. ure naprej zaprta. Odrta so pa naj ponoči, in sicer se naj odpro okrog 9. ure zvečer, ko se je zunanja toplota zenačila z notranjo. Odrta temperatura zenačila z notranjo. Vsaj zgornje dele oken imejmo ponoči odprte, po možnosti tudi vrata, da nastane preprih. Podnevi je treba okna imeti na vsak način zaprta, pa tudi zagrnjena z šaluzijami ali gardinami, da solnčni žarki ne morejo prodirati v sobe.

Ali so možje tudi gizdavi? Nekdo bi bil dal rad točen odgovor na to vprašanje. Kaj naredi? O priliki nekega zborovanja je vprašal svojega znanca, ki je bil sluga v dotičnem zbirališču, naj pazi na vsakega gospoda in sešteje tiste, ki si bodo v predsobi lase popravili. Izid je bil ta: Izmed 30 zborovalcev si je pogladilo lase pred vhomom v zbornico 29, eden jih pa ni več imel.

Koliko je Slovanov na svetu? Začetkom leta 1913. se je našlo nad 165 milijonov Slovanov, to je ravno ena desetina celokupnega človeštva. Slovani se dele tako-le: 71.300.000 Velikorosov, 35.600.000 Malorosov, 22.500.000 Poljakov, 10.390.000 Srbov in Hrvatov, 7.650.000 Čehov, 7.550.000 Belorosov, 4.740.000 Bulgarov, 2.800.000 Slovakov, 1.530.000 Slovencev, 1.200.000 makedonskih Slovanov, 380.000 Kašubov, 160.000 lužiških Srbov, vsega vkup torej 165 milijonov 550.000 duš. Če se upošteva razne potujčene Slovane, ki se bodo ob ugodnih razmerah zopet vrnil v na-

ročje slovanstva, — bo Slovanov blizo 200 milijonov. Od 165 in pol milijona Slovanov živi v Rusiji 118 milijonov, v Avstro-Ogrski in Nemčiji 31 milijonov, v balkanskih slovanskih krajevinah 10 milijonov, v Ameriki 5 milijonov in ostali v Rumuniji, Italiji, Franciji, Švici, Mali Aziji, v Kini, Buhari, Perziji in Kitajski.

Milijonska oporoka. Kakor poročajo češki listi, je dne 4. junija umrl v svoji vili v Dobrihovicah na Češkem veletrgovec Bogumil Wiesler. Svoje milijonsko premoženje je določil v narodne in blagodejne namene, in sicer: 200.000 kron »Osrednji Šolski Matici«, 250.000 kron dijaški kuhinji čeških visokih šol v Pragi, oskrbovalnici za slepe 50.000 kron, Društvu čeških trgovskih potnikov v Pragi 25.000 K, za ustanove češkim vseučiliščnikom 150.000 kron, za zgradbo trgovske bolnice 250.000 kron. — Rajni Bogumil Wiesler, ki je s svojim plemenitim činom pred odhodom s sveta iznenadil javnost, je bil lastnik trgovine s tehničnimi potrebščinami v Pragi. Prominul je v 66. letu. Žena mu je odšla v večnost pred 1 in pol letom. Ker je bil brez otrok, je volil vse svoje bogastvo češkemu ljudstvu, ki ga je tako ljubil. Slava vrlemu možu!

Samoumor v zaporu. V zaporu v Červinjanu na Goriškem se je ustrelil Izidor Mariničič iz Gorice. Pred nekaj dnevi je bil aretiran, ker je na sumu, da je kradel biciklje. Mariničič se je hotel najprvo obesiti, pa mu je sodni čuvaj to preprečil. Ali čez nekaj časa se je ustrelil.

Zakaj se pripravljajo zakonski? Pod tem naslovom je priobčil nek hudomušen Amerikanec svoj dnevnik. V njem zagotavlja, da je živel s svojo ženo v najsrečnejšem zakonu. Pet let jo je snubil. Ko sta se vzela, sta se sprla takoj prvi dan. Sklenil je, da bo v poseben dnevnik zabeležil vse prepire s svojo ženo. To je delal petnajst let in sedaj je obelodanil svoje opazke. Med drugim omenja sledeče zroke in število preprirov. Ker jed ni bila pravočasno pripravljena, se je sprl z ženo 1689krat. Ker je po ženinem mnenju izdal preveč denarja, mu je ona to očitala 1252krat. Zato pa ji je on očital 1631krat, da izdaja preveč denarja za obleke in lišp. Ker je prišel mož z umazanimi čevlji v sobo, ga je žena oštela 825krat. Ker se mu žena ni smilila, ako se ji je kaj hudega pripetilo, ga je ozmerjala 530krat; 16krat pa, ker ji ni hotel verjeti, ko mu je zagotavljala, da bo še isti dan umrla. Ljubosumna je bila žena samo trikrat, a je bila takoj zopet dobra. Najhuje pa sta se skregala takrat, ko je ona z britvijo začela parati neko staro obleko. To je moža tako razkačilo in sta se tako sprla, da je žena vsa objokana rekla, da se vrne sedaj k svojim staršem in ji nihče tega ne bo ubranil. On ji je pa v svoji razkačenosti rekel, da ji tega noče braniti. Ko pa je začela spravljati skupaj svoje reči, da odide, se je obema jeza ohladila in sta kmalu drug drugemu za trdno prisegala, da hočeta vse odpustiti in pozabiti. Kljub vsem tem tisočerm preprirom in prepričkom pa vendar zagotavlja mož, da sta se vedno ljubila in zelo srečno živela. To se je pokazalo prav posebno ta-

krat, ko je žena nekoč zbolela. Sredi noči je tekel dolgo pot do zdravnika in je čul potem pri ženini postelji šest dni in šest noči nepretrgoma kakor najboljša usmiljenka.

30.000 knjig v plamenu. Iz Londona je prišlo sporočilo, da je 6. junija nastal v poslopu velike knjižnice v Mudiesu požar, ki je uničil 30.000 knjig, med njimi mnogo dragocenih. Goreti je začelo v skladišču. V strašnem strahu je mnogo ljudi poskakalo skozi okna v nočni obleki na cesto. Po daljši dobi so ognjegasci z nadčloveškim naporom zadušili besneči požar, pri čemer so dobili mnogi težke opekline.

50 letnica odprave suženjstva v Ameriki. Letos slave zamorci v Ameriki 50 letnico, odkar je bilo odpravljeno suženjstvo. Sedaj je v Ameriki krog 10 milijonov zamorcev, ki pa niso ameriški urojenci, marveč so prišli sem iz Afrike. Prvim evropskim naseljencem v Severni Ameriki je manjkalo cenih delavnih moči. Tedaj je nekaterim trgovcem prišlo na misel, da bi bili za to dobri afriški črnci; začeli so jih loviti in kot sužnje prodajati v Ameriko. Prvih 20 sužnjev je bilo leta 1619. pripeljanih v mesto Jamestown. Šele l. 1848. je izšla prepoved, da se ne sme dovažati nobenih novih sužnjev več; kar je bilo prejšnjih, so morali dalje robovati. Leta 1863. pa je izšla postava o odpravi suženjstva sploh in osvobodila vse sužnje. Vsled gibanja za odpravo suženjstva se je vnela vojna med severnimi in južnimi ameriškimi državami, ker so bile prve odločno za odpravo, južne pa proti njej. Vojna je trajala od leta 1861. do 1865. Zmagale so severne države. Sredi vojne l. 1863. se je sklenil zakon, ki je osvobodil zamorce dvestoletnega suženjstva.

3 milijone lir zapuščenim otrokom je volil v Peglipi na Benečanskem bogati Julij Kaenazzo. Denar se izroči škofu Pelizzu, da se zgradi zavetišče, namenjeno zapuščenim otrokom.

Mati predsednika kitajske republike — kristjanka. Iz kitajskega mesta Šangaja poročajo, da je mati kitajskega predsednika Juansikajja prestopila h krščanski veri. Ona stoji že več let na čelu gibanja za izobrazbo kitajskih žen.

Pametna milijonarska hči. Hčerka večkratnega milijonarja se je zaročila z bogatim farmerjem in v kratkem bi bila imela biti poroka. Kar jo je nekega dne zmanjkalo iz domače hiše, ne da bi kdo vedel, kod in kam je prešla. Vse poizvedovanje obupanih staršev in ženina je bilo zaman. Čez 14 dni pa dobé starši iz nekega daljnega mesta v Teksasu v Ameriki to-le pismo: »Predragi starši! Ljubi ženini! V nekaj dneh bi bila imela postati samosvoja gospodinja in začeti samostojno voditi svoj dom. Toda znala nisem nobenega domačega dela, ki ga mora nujno znati vsaka dobra gospodinja in zato sem se bala, da bi svojemu bodočemu možu ne mogla pripraviti v domači hiši tiste prijetnosti in ugodnosti, ki je potrebna, da se možu dom priljubi. Sklenila sem tedaj, da se za nekaj mesecev udinjam kot navadna služkinja in se tako temeljito seznanim z domačim gospodinjstvom. Tu ostanem se-

đaj še dva meseca, nakar se vrnem k Vam v upanju, da me s staro ljubeznijo sprejmete.« Ameriški listi zelo priznalno pišejo o tej pametni milijonarjevi hčeri in izražajo mnenje, da bi nobenemu dekletu ne škodilo, ako bi sledila njenemu zgledu; potem bi ne bilo toliko trpkih nespornostimljenj in razočaranj v prvih mesecih zakona.

Mrzel zrak dohaja pri vdihanju najprej v goltanec in grlo. Zato ni čuda, da so zlasti boleznij v grlu zelo pogoste. Javljajo se s pokašljavanjem, hripavostjo, ščegetanjem v grlu, zalisenostjo in boleznim požiranjem. K sreči pa imamo doma vedno Fellerjev esenc-fluid z znamko „Elza-fluid“ in moremo zato ta zla kmalu odstraniti. Kdor od naših čitateljev ga nima, naj ga hitro naroči 1 tucat franko za 5— kron pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica Elza trg št. 16, Hrvatsko.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6
(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4³/₄% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Gorenjske novice

g Boh. Bela. Občni zbor živinorejske zadruga se vrši v nedeljo, dne 22. t. m., popoldne ob 3. uri v stari šoli. Zadrugniki, udeležite se zbora polnoštevilno!

g Bohinjska Bistrica. Občni zbor posojilnice. Ob obilni udeležbi se je vršil v nedeljo, dne 15. junija, občni zbor posojilnice. Denarnega prometa je bilo lansko leto čez 470 tisoč kron, stanje vlog koncem leta 1912 čez 739 tisoč K. Kljub denarni krizi je izkazala posojilnica tudi letos dobiček po zaslugi našega neumorno delavnega načelnika g. Martina Ravnik ter ima rezervnega zaklada krog 8000 K. Le tako naprej z združenimi močmi in v prosep našega Bohinja. — Občinski odbor je pri svoji zadnji seji z veseljem pozdravil misel, da se tudi za našo občino ustanovi c. kr. okrajno sodišče na bližnjih Jesenicah, seveda s pogojem, da ostaneta tudi nadalje oba mesečna uradna dneva. — Za »Slovensko Stražo« in vaješki dom v Ljubljani je naklonil svoj prispevek. — Semenj bo na Bistrici v torek, dne 24. junija. — Za izobraževalno društvo je veliko zanimanja. Vrli gospod kaplan Viktor Kragelj se veliko trudi ter je pričakovati najboljšega uspeha.

g Boh. Bistrica. Jože Media, po domače Povelj, je pred kratkim peljal s kobiljo voz peska po občinski cesti iz Boh. Bistricice v Nemški Rovt. Ko je prišel na pol pota, do 20 m visoke škarpe, se konj izpodtakne in pade z vozom in voznikom v globino. »Jezus, Marija, pomagajta!« je zavpil voznik. Zgodil se je čudežni slučaj: konj je ostal nepoškodovan, Povletu pa je božja pomoč rešila življenje. Dobil je le lahke poškodbe. Na tako nevarnem kraju bi bilo treba ograje; občinski odbor je že sklenil, da se izvrši. — V nedeljo, 8. junija, se je mudil ob Bohinjskem jezeru deželni predsednik baron Schwarz. — Rampa ob železniškem skladišču v Boh. Bistrici je odločno premajhna. Kmetje, ki vozijo na postajo les, zelo trpe pri nakladanju. Morda se najde kak gospod, ki bi o tej stvari nekoliko podrezal pri c. kr. ravnateljstvu državnih železnic v Trstu.

g Gorje. Smrtna kosa. Dne 15. t. m., ravno v nedeljo opoldan, je umrl eden najboljših mladeničev v župniji, gorjanski Knaflčev Francelj. Bil je orjaške postave. Kot kmečki sin dobrih in uglednih starišev mu je pri delu, in tega se ni nikoli strašil, kaj dobro služila telesna moč. A Francelj ni bil le telesno eden majmočnejših gorjanskih fantov, bil je tudi duševno velik. Imel je smisel za vsak napredek, tako na verskem, kakor gospodarskem polju. Lansko leto se je udeležil evharističnega kongresa na Dunaju, vrnil se je iz cesarskega mesta poln idealov in ljubezni za Boga in domovino. Sodeloval je pri bralnem društvu kot marljiva čebelnica; nastopal je pri raznih igrah. Prijetno je bilo z njim sodelovati, saj je bil tako rad postrežljiv. S prijaznim nasmehom je pritrtil vsaki želji. Kako se je letos veselil katoliškega shoda; malo pred odpoklicem v večnost ga je vprašala sestra, če bo šel na katoliški shod. Prikimal je, a kmalu je izdihnil svojo blago dušo. Ranjki je bil v vsakem oziru vzor-mladeniča. Blag mu spomin! — Šolski izlet. Minoli torek je napravila naša šolska mladina skupen izlet na blejski otok in blejski grad. Pod vodstvom učiteljstva smo odkorakali točno ob sedmih iz Gorij ter dospeli na čolnih na jezero ob osmih. Tam smo imeli sveto mašo; med sveto mašo je gospod župnik J. Piber otrokom razložil začetek in pomen božje poti Matere božje na jezeru. Med sveto mašo so pa lično peli šolski otroci. Seveda je otrokom najbolj ugajala vožnja po jezeru. Za otroke lepo razvedrilo, pa tudi poučno. — Poučen izlet gorjanskih mož in mladeničev v nedeljo k napravi deželne elektrarne v Žirovnico je povsem krasno uspel. Bilo je krog 50 udeležencev. Ker so o našem poučnem izletu iz »Domoljuba« izvedeli tudi Blejci, pridružili so se nam tudi ti. Gospod voditelj, svetnik Geilhofer, je z znano prijaznostjo obhodial z nami vso napravo ter razlagal poljudno, kako delo napreduje in kako se bo vršil obrat. Veliko smo se naučili.

Možje so se sami prepričali, kako bedasto je vse klepetanje naših nasprotnikov, ki nimajo nobenega smisla za napredek, pa le hočejo biti napredni. Seveda le v zavavljanju. Pa kdo nanje porajta? Nihče!

g Ihan. Dne 7. t. m. se je obesil na Selu Frančišek Hribar p. d. Škumelj. Mož se je že večkrat, kakor se govori, poskušal umoriti, a slednjič se je vendar končal. Vzrok: naveličal se je trpljenja na tej zemlji. — Za zidanje izobraževalnega društva se je začelo zanimanje. Les so prvi darovali iz Brda Kramarjevi, Blaževi, Matijevi, Goropčnikovi, Jenetovi, Mišneljevi, tudi nekaj v denarju so darovali Sevšekovi, Baležovi, Judežovi, Matijevi, Jenetovi, Tončkovi. Prvi pesek je pripeljal Alojzij Kvas p. d. Sok iz Preloga, iz Bišič: Anžič, Koncilija, iz Male Loke: Johančkovi in Martinkovi. Upamo, da tudi Ihanci ne bodo zaostali.

g Koprivnik v Bohinju. Pred tremi tedni je izginil desetletni Franc Bernik iz Koprivnika. Kod se potika, se ne ve. Kdor ga dobi, naj sporoči takoj na županstvo v Srednji vasi. — Konji se ne bodo smeli pasti po gozdih verskega zaklada na Pokljuki. Gospodarji se opozarjajo na to, da ne bo nepotrebnih kazni. — Radi slabih plotov se pritožujejo nekateri posestniki, da jim živa dela škoda. Gospodarji rovtov se opozarjajo na to, da je postava o popraviljanju plotov v polni veljavi in se bo zaniknost v tem oziru dognala do konca.

g Moravče. Politični shod na Limbarski gori se vrši dne 22. junija po deseti maši. Udeležite se ga v kolikor mogoče obilnem številu. Na shodu poročata poslanca okraja gg. dr. Janez Krek in Ivan Lavrenčič. Vsi shodi do zdaj so bili res nekaj posebnega, tudi ta naj ne zaostane za drugimi.

g Sv. Ana pri Trziču. Preteklo sredo je bila volitev krajnega šolskega sveta za našo občino. Na predlog g. župnika je bil izvoljen za predsednika g. župan Ankele, za namestnika Jakob Pernuš. Za krajnega šolskega nadzornika se predlaga g. župnik Potokar.

g Tržiške novice. Po posredovanju deželnega glavarja dr. Šusteršiča dobimo s 1. julijem ob nedeljah in praznikih še en vlak, ki bo vozil iz Kranja v Tržič in nazaj.

Dolenjske novice

d Litija. Narodno-socialna zveza in Zveza jugoslovanskih železničarjev sta sklicali delavski shod v Litiji na dan 15. t. m. v nedeljo ob 4. uri popoldne v gostilno »na Pošti«. Poleg slučajno navzočih gostov se je shoda udeležilo več železničarjev drugih postaj in trije domači. Drugega domačega delavstva ni bilo! Iz Zagorja je prišlo več socialnih demokratov. Vseh navzočih je bilo okrog 60 moških in par žensk iz

Zagorja. Predsedoval in otvoril je shod železničar g. Mlakar. Govorili so: g. Škrjanec iz Trsta o vprašanju slovenskih železničarjev, g. Juvan iz Ljubljane o narodni socialni zvezi. Navzoči socialni demokratje so govornike ves čas motili z medklici, na katere sta govornika sproti spretno odgovarjala. Ko so končno dobili besedo socialni demokratje, so le osebno napadali, stvarnega pa niso imeli kaj povedati. Odšli so z obljubo, da jih prihodnjic pride še več nagajat. Sklicatelji tudi nimajo nobene uspeha s shodom.

d Vidrga pri Vačah. V nedeljo 8. junija popoldne sta imeli svoj redni občni zbor »Kmetijska podružnica za Sv. Goro« in »Mlekarska zadruga Sv. Gora«. Natančno poročilo o delovanju obeh je podal njun načelnik marljivi in skrbni g. Janko Zajec, posestnik iz Kostrevnice. Zborovalci so enoglasno potrdili delovanje obeh zadrug in izvolili z malimi izpremembami oba stara odbora. — Nato je nadvse zanimivo predaval g. deželni tajnik dr. Pogačnik iz Ljubljane. Vsebina njegovega silno poučnega predavanja je bila: Veliki pomen združništva za našega kmeta in posebej še pomen mlekarskih zadrug. Priporočal je, naj se člani trdno oklenejo svoje mlekarske zadruge in drže skupaj. Ena misel je bila med mnogimi še posebno primerna: naj skrbje starši, da bodo njihovi otroci imeli vendarle dovolj mlečne hrane, da se ne bodo zastrupljali že v mladih letih s tako ničvrednim čajem. Starši, uvažujte ta nasvet! — Nedavno nas je obiskala toča, ki pa posebne škode ni zapustila. — S 1. junijem je prevzel posle novoizvoljeni krajni šolski svet. Predsednik je g. Franc Vozel, posestnik na Golčah, njegov namestnik g. Janko Zajec, posestnik iz Kostrevnice.

d Vače. Javen političen shod priredi »Kmetijska zveza za moravško dekanijo« v nedeljo 22. junija ob pol 3. uri popoldne na Vačah v kaplaniji, na katerem govori naš poslanec in deželni odbornik dr. Ivan Zajc in dr. Miroslav Božič iz Ljubljane. Vsi somišljeniki so povabljeni že s tem razglasom, četudi bi ta ali oni ne bil posebej vabljen.

Denar

je postal že nekaj časa sem redek, ni ga, in vedno težje se ga zasluži. Pa življenske potrebe silijo vsakega v boj za obstanek, in kdor hoče ta boj izvojevati, mora biti zdrav, svež in zadosti močan. Mi vporabljammo ako ne more kdo spati, v slučaju nervoznosti, pri hujšanju in naporu Fellerjev lepidišči rastlinski esencfluid z znamko „Elza-fluid“ ki učinkuje osvežujoče, krepi in oživi mišice in živce. Kakor se vselej prepričamo, odstrani celo zastarele revmatične, protinaste in druge bolečine v prsih. 12 steklenic za 5 kron naroči vsak naš bralec pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elza trg št. 16 (Hrvaško). Kajti to je majhen naložen kapital, ki nosi bogate obresti.

r — —

Notranjske novice

n Dobrova. Tukaj smo dobili z dnem 1. t. m. selskega pismonoša, ki

bode vse vasi tukajšnje fare obhodil po dvakrat na teden, in sicer: Razore, Drazevnik, Komanijo, Podsmreko, Kozarje, Vrhovce, Bokalce in Stransko vas ob ponedeljkih in četrtnih, Švico, Gabrije, Žirovnik, Hruševo, Loz in Selo pa ob torkih in petkih, Brezje, kot najoddaljenejšo vas, pa ob sredah in sobotah. Pisemski nabiralniki so v Podsmreki, Kozarjah, Brezju in na Švici. Za selskega pismonoša je določen Fr. Suhadolc mlajši, p. d. Miklavževi iz Dobrove.

n Gora nad Idrijo. V nedeljo, dne 22. t. m., se vrši popoldne ob 3. uri v župnišču občni zbor gorske hranilnice. Ker se je v prošlem letu trosilo veliko laži o slabem stanju našega zavoda od strani škodoželjnih nasprotnikov, se člani uljudno vabijo k polnoštevilni udeležbi občnega zbora, kjer se bo podala jasna slika o stanju zavoda.

n Idrija. Nenevadno veliko romarjev je prišlo na Antonovo nedeljo k sv. Antonu, na malem hribčku poleg Idrije. Skoraj se hoče obuditi prejšnje zupanje do tega svetnika. Beremo v starih listinah pred 150 leti, da so na to nedeljo prihitali verniki iz Goriškega iz Cerknega in okolice, iz Škofje Loke, Vrhniko, Postojne in Vipave. Daljni so že prejšnji večer prišli in prepevali in molili v cerkvi. Naj dodamo še kratko zgodovino, kako je sedanja cerkev nastala. Ko se je rudnik pričel, so začeli rudarji hoditi na mali hribček, ondi postavili leseno znamenje s podobo sv. Antona. Pozneje so omislili malo leseno kapelico in vsaki dan si videl ondi rudarje po dovršenem delu v jami, klečati in prositi sv. Antona, da bi jih obvaroval nesreče pod zemljo. Imeli so takrat še prav slabe priprave, rove niso zadostno podprli in zato se je marsikateri poškodoval. Čuditi se ni, ako pomislimo, da so takrat bile kar tri družbe, ki so se kosale, katera bo več izkopala in prej obogatela. Načelnik rudnika je bil koncem 16. stoletja pobožni in bogati baron Lichtenheimb. Ko je videl pobožnost in zaupanje do sv. Antona pri svojih ljudeh, je sklenil sam sezidati sedanjo cerkev. Dne 15. aprila — veliki petek — leta 1678 se je vložil vogeljni kamen. Rudarji so pomagali pri zidanju, a plačal je vse iz svojega baron Lichtenhaimb in ustanovil ondi beneficij, za katerega je založil 2000 goldinarjev, da so se ondi brale sv. maše za njegove sorodnike. Kmalu je postala cerkva nekako romarsko svetišče. Ob kakih neugodah so prirejali domači procesije tja in daleč iz okolice so hodili ljudje v kaki sili k sv. Antonu pri Idriji. Zadnje čase je bolj pojemale romanje, a kakor je ta nedelja pokazala, se hoče zopet oživeti.

n Podraga. V nedeljo zvečer je umrla v Podragi mati g. župnika Jož. Koller, Gustava Koller. N. v m. p!

n Vrhniko. Naš prijazni trg in njegova lepa okolica imata v teh solnčnih dneh dan na dan vse polno izletnikov. Vrste se šole, društva in družbe, kakor tudi posamezniki. Zlasti je dobrodošel

izletnikom novi večerni vlak, ki ga je naklonila uprava naše železnice. Veseli in zadovoljni se vračajo domov, ker so prebili nekaj ur v mnogolični naravi vrhniške okolice. Prihodnjo nedeljo pa poleti na Vrhniko ljubljansko šentjakobsko prosvetno društvo, ki bo imelo pri sv. Trojici ob 9. uri tudi svojo službo božjo. Popoldne si gostje ogledajo vrhniške zanimivosti. Naj bi bil vrlu društvu izlet na Vrhniko res v odlih in razvedrilo! — O priliki izleta št. jakobskega prosvetnega društva dne 22. t. m. naj se tudi člani in članice naših vrhniških društev udeležijo službe božje pri sv. Trojici v kolikor mogoče velikem številu in naj bodo izletnikom, kolikor dopuščajo čas in razmere, naklonjeni, da se pokaže vzajemnost z bratskim društvom. Zvečer je ob pol 6. uri prijateljski sestanek v »Društvenem domu«, h kateremu so vsi naši somišljeniki najiskrenejše vabljeni.

Društveni vestnik

Šentpetersko prosvetno društvo iz Ljubljane je priredilo to nedeljo izlet na prijazni Homec. Člani šentpeterskega prosvetnega društva nismo pričakovali tega prijaznega sprejema od strani domačinov. Zastave so vihrale v pozdrav, v cerkvi slovesne litanije, v društvu sprejem, to je, kar nam je priljubilo vrle Homčane. Društveni mešani in moški zbor nam je zapel par pesmic. Gdč. Terezija Gostič je nastopila v prizoru »Planšarica«, v pozdrav nam je izročila krasen šopek. Naš predsednik gospod dr. L. Pogačnik se je zahvalil, povdarjal složno delo kmeta in meščana, ki edino more roditi uspehov. Pokazal je na veliki napredek v kmetijskem gospodarstvu, ki so ga dosegli Homčani, zahvalo je izrekel preč. gospodu župniku Mrkunu, ki je duša izobraževalnega in gospodarskega gibanja. Proti večeru smo obiskali prijazno mesto Kamnik, kjer so nas počastili s svojim posetom preč. gospod dekan, deželni poslanec Lavrenčič, č. gospod kaplan in gospod nadučitelj. Ta izlet nam bo ostal v lepem spominu.

Izobraževalno društvo na Vrhniko. Člane in članice Katoliškega slovenskega izobraževalnega društva, ki imajo izposojene iz društvene knjižnice še kakke knjige, odbor nujno prosi, da jih nemudoma vrnejo, da se knjižnica uredi in začne nanovo poslovati. — Na razpolago so tudi še fotografije Orla in fotografije Bogomile po znižani ceni.

Šolarska veselica v Žireh se je zadnjo nedeljo dobro obnesla. Naši mali so igrali, peli in deklamirali, da jih je bilo veselje gledati. Izvezbala sta jilj gdč. Verhunc in g. Jeras. Z dobičkom se bo omogočilo revnejšim pridnim učencem, da se bodo lahko udeležili nameravanega poučnega izleta.

Izobraževalno društvo na Lokvici pri Metliki ima občni zbor dne 22. ju-

nija ob 9. uri dopoldne. Ob pol 11. uri je sveta maša. Popoldne ob 4. uri ljudska veselica na vrtu Ant. Šuklje s sledečim sporedom: »Strast vodi v propast«, igra v štirih dejanjih. (Igrajo dekleta.) »Prepirljiva soseda.« Burka v enem dejanju. (Igrajo fantje.) Tamburanje in petje.

g Dekliška Marijina družba v Cerk-ljah na Gorenjskem vabi k svoji desetletnici dne 29. junija t. l. Spored je sledeči: 1. Ob pol treh popoldne slovesen sprevod iz Ljudskega Doma v župno cerkev. 2. V cerkvi nagovor in pete litanije Matere božje. 3. Po končanem cerkvenem opraviilu skupen sprevod nazaj v Ljudski Dom. 4. Deklamacija o desetletnici. 5. Igra »Sveta Neža«. 6. Srečolov. Med srečolovom pojo članice Marijine družbe.

»Skrivnostna zaroka« v Domžalah. Katol. izobraževalno in podporno društvo v Domžalah uprizori v nedeljo, dne 22. junija, popoldne ob pol štirih v »Društvenem domu« prekrasno Sardenkovo igro »Skrivnostna zaroka«, ki pač zasluži, da jo pridete pogledat vsi, ki želite res nekaj ganljivo lepega videti. Saj glavna junakinja te igre, Evrozija, še danes živi. Kakor njen brat tako je tudi ona prostovoljno zapustila bogastvo, ženina, svet in je odšla med naše slovanske brate na Balkan, kjer še danes kot redovnica vneto deluje.

Podružnica »Slovenske Straže« v Žireh priredi v nedeljo, 22. junija, v prostorih društvenega doma veselico. Na sporedu so govor, deklamacija, krasna igra »Dekle z biseri« v petih dejanjih, prosta zabava. Začetek točno ob treh. Vstopnina: sedeži 1 K, stojišča 50 vin.

Otvoritev društvene dvorane v Št. Janžu. Dne 6. julija se otvori v Št. Janžu društvena dvorana. Spored slavnosti bo sledeči: Dopoldne sprevod došlih gostov, sv. maša, blagoslov in govor. Op.: kosilo v dvorani in na vrtu. Pop.: litanije, tabor pred cerkvijo, veselica v dvorani z govori, petjem, godbo, srečolovom, šaljivo pošto. Petje proizvajajo pevski zbor v Št. Janžu. Pri veselici igra orlovska godba iz Radeč. Postrežbo preskrbi »Ženska Zveza« in »Orel«.

Politične struje XII. stoletja.

Da lažje spoznamo in razumemo zgodovino političnega gibanja Slovencev, je treba, da se ozremo preko meja svoje domovine. Pogledati moramo

razvoj evropskih narodov, ki štejejo milijone, kajti oni so vplivali na naše življenje in na našo zgodovino, ne pa narobe.

Merodajno za ta razvoj je posebno 19. stoletje, ki je porušilo stari državni red, v 19. stoletju je postalo ljudstvo odločilni faktor v državi, medtem ko ni imelo prej drugega kot dolžnost davke plačevati. Šele tedaj je dobilo ljudstvo svoje zastopnike v parlamentu, da so se potezali za njegove pravice, prej so samo plemiči odločevali o njegovi usodi. Šele tedaj so oživele politične stranke; prej ni bilo mogoče, ker je država vsako tako gibanje zadušila. Zdaj šele je prodrla misel o enakosti ljudi v državi, vsi stanovi imajo enake pravice; prej so gledali samo na plemenitost rodu, ne na njegove duševne zmožnosti.

Prej se je vladalo brez ljudstva, zdaj se vlada po volji ljudstva oziroma njegovih zastopnikov.

Dežela, kjer si je ljudstvo najprej priborilo svoje pravice, je Francoska. Od ondot so prihajale sveže misli, ki so prerodile vso Evropo. Tam je ljudstvo v državi višje kot vladar, ker si samo volji svojega predsednika, najslabše je na Ruskem, kjer so še na istem stališču kot Francoska pred sto leti; vladar je vse, ljudstvo nič, dasi se tudi tam obrača na bolje. Francija je republika, Ruska je absolutna država. Druge so konstitucionalne, to se pravi, ljudstvo voli svoje poslance, ki vladajo sporazumno z vladarjem.

Prevelika sužnost ljudstva, kot je na Ruskem, je za državo pogubna, pa tudi prevelika svoboda, kot je v Franciji, ne rodi dobrega sadu, kajti so postave do Boga in do bližnjega, ki se jih ne sme prelomiti, kakor se dajo spremeniti postave v državnih zakonih.

Ves politični razvoj nove dobe bi se dal razdeliti v štiri oddelke:

I. 1789—1830. Začne se s francosko revolucijo, ki je prinesla celi Evropi novih idej, dasi niso prišle do zmag.

II. 1830—1848. Zmaga liberalizma na Francoskem, ki se razširi tudi drugod, dasi še ne sme na dan.

III. 1848—1870. Zmaga narodne ideje po celi Evropi.

IV. 1870 do sedaj. Na površju demokratična ideja, v ozadju liberalna in narodna.

I. 1789—1830.

Egalité — liberté, enakost, svoboda, je geslo francoske revolucije. Dosedaj je bil tretji stan (meščani, kmetje, delavci) zaničevan. Pač jim je dal kralj nekaj zastopnikov, a ti so sedeli tam v kotu, sami in zaničevani, okoli kralja pa so sedeli na vzvišenih mestih ple-

menitaši s svetlimi meči in vihrajočimi perjanicami. Sovraštvo do samosilnikov se je v nižjem ljudstvu tako podžgalo, ljudstvo je vdrlo z orožjem v cesarjev grad in oni, ki so še pred kratkim z zaničevanjem zrlili nanj, so bili takoj pripravljeni odpovedati se svojim predpravicam; ena k o s t, vsi plačujejo davke po premoženju, ne tako kot prej, ko je plemstvo bilo skoro davka prosto; enako pravico imajo vsi državljani do uradniških mest, ne samo višji stanovi; s v o b o d a, kmet ni več podložen grajščaku, ampak državi. Na svoji zemlji je svoj gospod, dela zase in za svojo družino, ne za grajščaka.

To je bila dobra stran francoske revolucije, a kakor hudournik naraste in uniči vso žetev in setev, tako je tudi tukaj drhal prepčila pametne može, začelo se je prelihanje nedolžne krvi, sam kralj je moral pasti pod sekuro. Pa ne samo proti državi, tudi proti cerkvi se je obrnila brezbožna drhal, ne samo kralja, tudi Boga so hoteli odpraviti. Ideja svobode ni prinesla samo blagoslova, ampak tudi neznanško nesrečo, le počasi so se rodili dobri sado- vi po viharju.

Eden teh je bil porod narodne ideje, ki je po vzgledu Francozov prodrla tudi po ostali Evropi. Nastala je tedaj, ko so zastarele evropske države, predvsem Avstrija in Prusija, poslale svoje vojske na Francosko, da uduše to gibanje, ta klic po svobodi, ki bi postal tudi njim osodepoln. A v Francozih se je vzbudil čut narodne samozavesti, ko so videli, da se ne bore za kralja, ampak za svoj dom, in sramotno so pognali čez mejo tuje vsiljen- ce. Do neba je dvignil to samozavest Napoleon, ki je v navdušenim ljudstvom podjarmil skoro vso Evropo. Misel ljudske moči je ž njim praznovala svojo zmago, kajti on ni bil knežje krvi, ampak sin preprostega uradnika z Elbe. Tako visoko je prišel mož iz ljudstva, da so se kralji in cesarji klanjali pred njim.

A tudi on je padel, kajti narodna zavest se je vzbudila v tlačenihi narodih, kot prej pri Francozih, ta sila je tudi njega strla. Leta 1815. je moral iti na samotni otok Sv. Helene v pregnanstvo. Samo na Grškem je ideja narodne zavesti rodila uspehe, ko so se osvobodili v bojih leta 1821—1829. turškega jarma. Druge države pa so po Napoleonovem padcu uveljavile zopet staro absolutno vlado, čeravno so bile obljubile, da bodo dale narodom pravice. Zlasti Avstrija se je trudila, da bi jih še bolj vklenila v stare sponke. Osodepolno zanjo je bilo posebno, da je dobila Lom-

V zdraviliščih za pljučne holezni je **SIROLIN „Roche“** kot izborna sredstvo v vedni rabi. SIROLIN „Roche“ lajša in odstranjuje bolečine v soplinskih organih v razmerno kratkem času. Ima prijeten okus, pospešuje veselje do jedi in upliva zelo ugodno na splošno zdravje.

Original. zavoj à 4 — se dobi v vseh lekarnah.

bardijo in Benečijo v miru 1815, kajti misel o narodni skupnosti Italijanov se ni dala več potlačiti, kot pri drugih narodih, ki so bili obsojeni v politično spanje. Bili so žalostni časi, ko ni smel nikdo spregovoriti proste besede, kajti špijoni so ga takoj ovadili policiji, ki je take ljudi zapirala kot največje zločince. Zdelo se je, kot da je država zmagala nad ljudskim gibanjem.

Se ena ideja, je bila sad francoske revolucije, ideja političnega združevanja katoličanov. Revolucija se je obrnila proti državi in cerkvi; proti sili je bilo treba postaviti drugo silo. Sicer pa je bila cerkev že prej v trdih verigah absolutne države. Višja cerkvena mesta je oddajal kralj, vlada je predpisovala učne knjige v semeniščih.

Zopet je bila Francoska prva, kjer so se jeli katoličani združevati in zahtevati svobode tudi za cerkev. Največji pesniki so se oklenili katoliških idealov, lepota katoliške misli je praznovala zmago kot celo stoletje poslednikoli. A kakor so države potlačile narodno; tako se je zgodilo tudi s katoliško idejo. A uničili niso pa nobene, kajti tele so potihoma v srcih naprej, da udarijo ob ugodnem času s toliko večjo silo na dan.

Le neznaten je bil odmev teh novih misli pri Slovencih. Kajti premajhno je bilo število mož, ki so razumeli čas. V Ljubljani je živel tedaj mož Cojz, ki je zbiral krog sebe mlade ljudi in jih navduševal za izobrazbo ljudstva. Eden teh je bil prvi slovenski pesnik, Valentin Vodnik, ki je začel izdajati prvi slovenski časopis »Novice« (1797—1800), torej osem let po francoski revoluciji. A delala mu je vlada zapreke, pa tudi ljudstvo je bilo premalo izobraženo, kajti načelo vlade je bilo, obdržati ljudstvo v nevednosti; zato je list po treh letih utihnil. Vsi rodoljubi so navdušeno pozdravljali Napoleona, ki je zasedel naše dežele in vpeljal v šolah slovenski učni jezik mesto nemškega. A le kratka je bila ta doba (1809—1813). Potem je pa zopet prišla nemška vlada in vse gibanje je zaspalo. Od 1813—1830 je najbolj prazna doba v naši zgodovini, od slovenskega življenja ni niti sluha, ne v uradu, ne v šoli, ne v gledališču, dasi smo imeli prve slovenske predstave že 1789. leta.

Videli smo torej, da so v tej dobi korenine, iz katerih so se pozneje razvile ideje svobode, ideja narodna in ideja katoliška in s temi združene politične stranke. Sicer so bile sedaj pogažene, a pognale so novo brstje, ko so nastopili boljši časi.

(Dalje prih.)

Sv. Ciril in Metod, apostola sv. vere in cerkvene edinosti, II. izdaja, z lepo naslovno sliko. Cena 20 vin. Ob 1050

letnici zmage sv. Križa med Slovani je Apostolstvo sv. Cirila in Metoda izdalo življenjepis sv. slovanskih apostolov v lepi novi izdaji. To je najboljši slovenski življenjepis sv. apostolov; tvarina je lepo pregledno razdeljena v 26 kratkih poglavij. Vsak Slovenec naj bi prebral to lepo knjižico in se iz nje učil spoštovati in častiti sveta ustanovitelja krščanske izobrazbe med Slovani.

Kacijanar. Spisal A. Medved. Tragedija v petih dejanjih. 1 K 40 h, vez. 2 K 40 h. Zaloga »Katoliške Bukvarne«. — Ni dvoma, da je »Kacijanar« umotvor stalne vrednosti. O marsikateri slovenski drami se bo še komaj ohranilo ime v slovenski slovstveni zgodovini, ko se bodo odlomki iz »Kacijanarja« še vedno čitali po šolah kot vzor globokih misli in lepega, opiljenega jezika.

Salomonovi rudniki. Spisal J. R. Haggard, poslovenil J. M.

Afrikanska povest. Cena broš. 1 K 60 vin., v platnu 2 K 40 vin.

Le malo povesti imamo Slovenci, ki bi nudile čitatelju poleg izredno zanimive vsebine tudi možnost spoznavati tuje dežele in se seznanjati s čudnimi šegami in običaji nam neznanih divjih narodov. Slavni angleški pisatelj Haggard je postal ravno radi tega svetovnoznani, ker zna v svojih čudovitih potnih povestih, ki so skozi in skozi prepletene z najbolj čudnimi dogodki, tako izborna naslikati tudi čuda pokraj in prebivalcev, mimo katerih pelje čitatelja.

V tej povesti s čudovito spretnostjo in zanimivostjo odgrinja čitatelju skrivnosti Afrike ter ga seznanja najprej s strašnimi težavami, s katerimi je zvezan prehod skozi puščavo čez gore, pokrite z večnim snegom in ledom.

Povest je pisana z redko pisateljsko zmožnostjo in je izredno zanimiva, zato jo priporočamo.

Dobi in naroča se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Kot 18. zvezek »Ljudske knjižnice« je izšla, kakor smo že v 18. številki »Domoljuba« poročali, ena najlepših povesti svetovnega slovstva pod naslovom »Roža sveta«, ki je vzeta iz dobe tretje križarske vojske. Ko je ta povest izhajala kot podlistek v »Slovincu«, so čitatelji kakor pri nobeni drugi povesti nestrpnost pričakovali nadaljevanja. Naročniki »Ljudske knjižnice«, ki bi tega zvezka še ne bili prejeli, naj ga takoj naroče pri Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Cena 2 K 80 vin., vezano 3 K 90 vin.

Scherlok Holmes. Spisal A. Conan Doyle. I. del: Doživljaji 1—2; eleg. vez. 4 K 80 vin., II. del: Spomini 1—2, eleg. vez. 4 K 80 vin., III. del: Vrnitev 1—2, eleg. vez. 4 K 80 vin.

V pripovednem slovstvu so motivi iz navadnega življenja že tako izčrpani, da si človek že prav želi nekaj novega. Zato z veseljem pozdravljamo, ako kdo najde novo polje, na katero se lahko

razširi delovanje nepokojne domišljije. V kriminalnem romanu je ustvaril Conan Doyle uprav neprekosljive vzore. Zamislil se je z vso bujnostjo svoje domišljije v delo detektiva, ki zasleduje skrivnostne dogodke po vseh temnih in zavitih kotih in potih vsekega mesta. Z veliko bistrouravnostjo proučuje neznatne malenkosti, iz katerih potem izvaja dalekosežne sklepe in iz najskritejše slučajnosti dobi ključ do rešitve oddaljenih ugank. Kdor si bo nabavil le eno izmed omenjenih treh knjig — vsaka zase tvori namreč celoto — bo brezdvomno kupil tudi ostali dve. Vsi trije deli se dobe in naročajo v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Šestnedeljska pobožnost k sv. Alojziju. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Cena 20 vin. Ta knjižica, ki obsega za našo mladino tako priporočljivo pobožnost k sv. Alojziju, je izšla ravno kar v novem (tretjem) natisu.

Odgovorni urednik F. Kerhne.

Elegantna vitka postava, za katero stremijo dame, si jo žele šport negujoči gospodje. Training in šport, kojih namen je dosega in ohranitev elegantne, vitke postave, najdeta odlično podporo v uporabi naravnih grenčice »Hunyadi Janos«, katero so zdravniki vseh dežel že davno priznali kot prijetno in zanesljivo učinkujoče sredstvo zoper neprijetno zagačenje in nelepo, k lenivosti nagibajoče nabiranje masti. Omeniti je treba, da je bila v Petrogradu v medicinski akademiji vložena in javno zagovarjana razprava, ki si je stavila tema: »O učinku rudninske grenčice »Hunyadi Janos« na asimilacijo maščobne vsebine hranil pri zdravem in bolnem človeku.« Pisec pride v tej svoji razpravi do sklepa, da se grenčico »Hunyadi Janos« lahko smatra kot najizbornejše sredstvo za odpravo masti in za zmanjšanje telesne teže. —3—

Smešnice.

Kar Bog naredi, vse prav stori. Profesor opazuje na izprehodu krave, ki se na travniku pasejo. Med tem leti nad njim ptič in spusti nekaj doli, kar pade profesorju na rokav. Smehljaje s pratom rokav obriše in pravi sam pri sebi: »Kako prav je Bog naredil, da krave ne letajo po zraku!«

Napak in prav. (Pogovor dveh zločincev.) A.: »Nas posel bi bil že dober, če bi teh prekljanih »gavč« ne bilo!« — B.: »Ravno to je prav; kajti če bi nobenega ne obesili, bi nas bilo toliko, da bi drug drugega pobijali!«

Službeni telegram. »Že od včeraj se tu okoli klati neki pol-norec; kaj storiti? Rumpel, orožnik.« — Odgovor: »Počakati, da bo cel, in potem prijeti gal Stumpel, stražmešter.«

Dobro zaslužek. A.: »No, kako vam kaj gre?« — B.: »Kakor je; če je slab dan, ne zaslužim nič; če je pa dober, pa komaj še enkrat toliko!«

Fant, ki veliko obéta. Oče: »Kako ste zadovoljni z mojim fantom?« — Mojster: »Bo že! Lagati in krasti že zna; ko se še delati navadi, bo že kaj z njim!«

Šnopsa ne pri hiši. Gospodar, ko vidi prazno steklenico, v kateri je bilo žganje: »Kdo pa je šnopsa izpil?« — Žena: »Jaz sem ga, — ker šnopsa ne trpm pri hiši!«

Mnenje gospoda dr. J. Kentzlerja, zdravnika zdravilišča

Gleichenberg.

Gosp. J. Serravallo,

Trst.

Večkrat sem rabil Vaše železnato kina-vino Serravallo pri moji zelo razširjeni klienteli, in to vedno z najboljšim uspehom. Vino se je zelo dobro izkazalo kakor tonik in ga bom priporočal tudi v prihodnosti.

Gleichenberg, 16. sept. 1911.

Dr. Kentzler.

LAKI, EMAJLI, BARVE, FIRNEZI
ZNAMKE „OREBON“
793
so najboljši. Tovarna Mor. Šumperk.

**Steckenpferd-
milijino mlečno milo**

je najlepši neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. Vsaki dan povalnico. Dobi se povsod 48 vin. 602

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Brno, 11. junija: 10, 78, 68, 57, 39.
Gradec, 11. junija: 45, 12, 16, 10, 7.
Linc, 14. junija: 86, 31, 89, 39, 36.

**Na vse
prijatelje**

dobre kave!

Ste pokusili kavo z kavinim pridatkom : Franck? Dobite na mizo čvrstejši ter barvovitejši zvretok. — : Franck: iz zagrebške tovarne je le pravi z kavinim mlinčkom.

emp 100/20.042

V šoli. Katehet: »No, Lipe, kaj pa je treba, da bodo grehi odpuščeni?« — Lipe: »Grešiti!«
Zalost. Jud svojemu tovarišu: »Zakaj pa jokáš?« — »Zato ker je umrl bogati Rotšild!« — »Saj si nista bila nič v žlahti!« — »Saj ravno zato jokam!«

Učinki vina.

Oče: »Sin, sin! Kaj bo, če se ne odvadiš pijančevanja?«

Sin dijak: »Oče, le brez skrbi bodite! Glejte, dobro vino nareja dobro kri; dobra kri provzročuje dobro voljo, nam daje lepih misli; lepe misli nas navajajo do dobrih del in dobra dela nam pomagajo v nebesa!«

SKRIVALNICA.

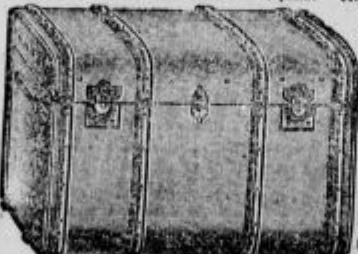

Kje je ujeti vitez?

Iščem učenca za pekovsko obrt iz poštene družine, ki se obenem lahko priuči tudi nekoliko slaščičarske obrti. Naslov pove uprava lista pod št. 1818. (Znamka za odgovor.) 1818

Kovčegi WINKLER. 1171

Najboljša svetovna znamka! Lični! Trpezni! Cene brez konkurence!

Tovarna in spedijska trgovina kovčegov, torb in usnjene robe
Josiip Winkler & sinovi.

Ustanovljeno 1876.
Dunaj I., Himmel-piergasse 7/A.
Winklerjevi niki kovčegi od K 32 n. točno odpolnjati. Ceniki, zastoj in poštarine prosta.

Dobrota za vsako gospodinjstvo
Nujno potrebno za družino.

Najnovejši stroj : pripravljajo čarovna masla „Meal“ s katerim vsak otrok brez kahega znanja v par minutah brez truda pripravi surovo maslo iz mleka ali smetane. Lepe opreme, kras vsake kuhinje, naj bi nikjer ne pogrešali.
Cene za liter
1 2
K 5-50, K 6-50,
3 4
K 7-50, K 8-50.

Mnoga priznanja. Brezštevilna v rabl. Razpošilja po povzetju
FRANC HUMANN,
razpošiljalnica
Dunaj II., Altagasse 3/7.

Seme pristne gorenjske repe

ploščasto okrogla, bala rdečeglave, izredno velike, najboljša za kisanje kakor tudi za kremo živini, oddaja zvrhan liter po 1-70 K pri odjemu 10 litrov 40 vin. ceneje. **Franco Oblak,** 1818
Kv. Gregor, pošta Ortnak.

Sprejme se

1734 **takoj vrtnarski vajenec**

ki ima veselje do vrtnarskega obrta. **PAVEL ŠIMENC,** vrtn. mojster, Ljubljana, Gradišče 12.

Takoj se odda v hiša z vrtom, njivo in najem event. prodaja travnikom. V hiši je vpeljana **trgovina** z mešanim blagom in **vino-fer pivoloč.** Potrebna glavica 1000 K. Več se izve pri **FRANC LUKEŠU,** trgovcu z vinom v Kranju, Mestni trg 118. 1732

Hiša pripravna za gostilno ali trgovino ter sploh za vsako obrt, posebno sedaj pri regulaciji Sore se prodaja. Posetve je za 30 mernikov, veliko gozda, lep sadni vrt z mladim sadjem. Več se izve pri g. **Peter Peternej,** Draga 17, p. Medvođe. 1856

Izurjenega mlinarja

sprejme v službo **Ivan Kosiša** mlinar, Ilovk, pošta Kranj. 1855

V trgovino z mešanim blagom sprejme krepkega, razvitega z primerno izobrazbo **dečka**
S. Jenko in br. Podgrad-Istra. 1705

Učenca poštenih starišev, močnega in zdravega, sprejme za takojšnji nastop v pouk za mizarstvo, za pohištvo in stavbe. **Ignacij Ažman,** mizar v Kropl, Gorenjsko. 1784

Priznано najboljšo

Diamant jeklene kose s krono

dobijo se pri **A. Sušnik-u,** trgovina s špacerijo, železnino in barvami, Ljubljana, Zaloška cesta

**V Ameriko
in Kanado**

zložna, cena in varna
vožnja s **CUNARD LINE**

Bližnji odhod iz domače luke:

Trsta: Ivernia 18./6., Saxonía 6./7., Panonia 20./7. 1913.

Iz Liverpoola: Campanija 28./6., 26./7., 16./8.; Caronia 14./6., 19./7., 26./8.; Mauretania 21./6., 12./7., 9./8., 30./8.; Carmania 5./7., 12./8., 9./9., 18./10.; Lusitania 2./8., 23./8., 13./9., 4./10., 1913.

Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odiassek,** Ljubljana, Slomškova ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega. Cena vožnji: Trst—New-York III. razred za one, ki tujejo v Kanado K 120—, in za one v Združene države K 140—, otroci pod 12 let K 70; povsod se 20 K za osebni davek. 3988/12

SIRUP PAGLIANO

najboljšo čistilo za kri.

Iznajden od prof. **GIROLAMO PAGLIANO** leta 1888 v Florenci. V tisočih rodbinah že nad 70 let v uspešni rabi. **Zahtevajte izrečno** v vseh lekarnah pravi sirup „GIROLAMO PAGLIANO“ z modro varstveno znamko s podpisom iznajditeljev: *Girolamo Pagliano* 1600

Vsa nadaljnja pojasnila daje terdica:

Prof. **GIROLAMO PAGLIANO** v FLORENCI Via Pandolfini.
(Prospekt na zahtevno zastoj in franko.)

Laxigen

najprijetnejše odvajalno sredstvo

za ureditev odvajanja in preprečenje zaprtja za odrasle in otroke. Dober okus najvišje mere, lagoden, sigurna učinek, od zdravnikov najbolje preizkušeno in priporočeno.

1 puščica (20 sadnih konfitur) K 1.30.

Varujte se pred manjvrednimi ponaredbami in zahtevajte izrecno LAXIGEN. Dobi se v lekarnah ali pri glavnem založniku: C. BRADY, Dunaj I., Fleischmarkt 1. V Nemčiji je LAXIGEN vsesplošno znan pod imenom LAXIN.

Samo direktno

pri sukarnit
„SUDETIA“
 Jägeraderl it 42, avstr. Šlez.
 lahko kupite
 sukno za moške in
 ženske obleke kakor tudi
 šlesko plateno blago
 najbolje kakovosti
 za nizko tvorniško ceno.
 Odreži za ničevno ceno.
 Zahtevajte zorce!
 Krasne saison - novosti.

**Avtomatična
 past!**

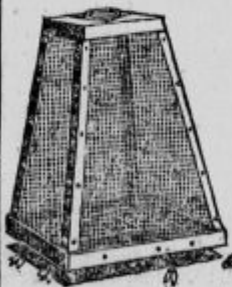
Za podgane K 4.00, za miši K 1.40, ujame bok nadzorstva do 50 kom dov v eni noči. Ne zapnete nobenega smradu in se zopet same nastavijo. Past za ščurke odina to vrste, na katero se ujame na tisoče ščurkov v eni noči, K 2.40. Povsed najb. uspeh. Pošilja po povzetju. **Franz Humann, Dunaj, 2. Bezirk, Aloisgasse 3/23.** Mnogo pohvalnih pismen. Prod manj vrednimi ponarajanji se svari. V c. in kr. vojakiški skladiščih v uporabi. Telefon 23440. 3702

LEPOROVNI IZDELKI
„Dom In Svet“
 stane za celo leto
 K 10.— Naroča se v
 Ljubljani.

Pet minut od Novega mesta v predmestju se prodaja lepa prtilična, hiša z dvema konopolnoma novo urejena cema, prostornimi sobami (nov štedilnik); zraven hiše lep sadni vrt z 2 in pol merniki nasajenega krompirja in druge zelenjave. Hiša je prav pripravna za kakega penzionista ali rokodelca, ker je blizu šola in cerkev. Cena 3000 kron. 1776

Kupec naj se obine na posestnika **Leopolda Kopača**, trgovca v Novem mestu.

Pasti za muhe in ščurke.

Naša past za muhe „Unzerreicht“ je po svoji čudoviti konstrukciji edina priprava, ki ne ulovi mah samo v majhni množini ampak jih privabi cele roje in ujame. Naša past za muhe „Unzerreicht“ je po svojem velikanskem uspehu neobhodno potrebna za gostilne, hotele, bolnišnice, pekarije, mesarje, konditorije, mlekarne, hleve itd. kakor tudi za vsako kuhinjo in stanovanje. 1 kom. z navodilom K 1.90. 3 kom. pasti za muhe z navodilom K 5.—

Naša največja patent. past za ščurke je po svoji izredno umetni sestavi in svojem najnovšem izboljšanjem mehansko najzanesljivejša sredstvo za popolno pokončevanje ščurkov. **Vlevo se do 1000 ščurkov v eni noči.**

51. 1 patent. past za ščurke z navodilom vred stane 10 K 1.90, 3 patent. pasti za ščurke z navodilom vred stanejo le K 5.—, 6 kom. pasti za muhe ali ščurke stane le K 9.—

Prodaja po povzetju 1865

M. SWOBODA, Wien, III/2, Niessgasse 13-404.

Od c. kr. drž. šol. sveta konces. nadaljevalna šola in

penzionat za deklice

Kristina Joanowits 1718

Dunaj VIII., Pfeilgasse 5 (vhod Lerchengasse)
 Vestna vgoja in pouk po srednješolskih profesorjih.
 Velik vrt. — Raskošna oprema. — Izborne referenoe.

Nabiralci

kateri želijo različna
 gozdna zelišča, cvetlice,
 korenine, lubje itd.

!!! dobro prodati !!!

naj pošljejo svoj naslov na

Vincenc Bradler

Graдец, Rebengasse 19.

F. K. KAISER, puškar Ljubljana, Selenburg. ul. 6

priporoča svojo največjo zalogo pušk in samokresov ter lovskih priprav. — Avtomatične pištole „Browning“, „Steyr“ itd. **Najboljši topič „SALUT“.**

V zalogi imam vse potrebščine za ribji lov v največji izbiri po najnižjih cenah. Poprava koles (bicikljev) ter njih deli. Popravila točno in ceno. **Umetalni ogenj. C. kr. prodaja smodnika.** Cenik zastoj in pošilne prosto.

Najboljša češka tvrdka.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivoga, dobrega, skubljenega 2 K; boljšega 2 K 40; prima poiboljša 2 K 80; belega 4 K; belega puha 6 K 10; 1 kg izredno finoga, snažnega, aktualnega 6 K 40, 8 K; 1 kg puha 6 K, 7 K; belega puha 10 K; najfiniši prani puha 12 K. — Pri 5 kg se pošlje franko.

S. Benisch

Dovršene napolnjene postelje

iz zelo gostega rdečega, modrega, belega ali rumenega nanking-blaga, i persia 180 cm dolga, 130 cm široka z 2 blazinama, vsaka 90 cm dolga, 60 cm široka, napolnjena z novim, sivim, zelo trpežnim, puhastim posteljnim perjem 10 K; a polpohom 20 K; a puhom 24 K; posamezne parice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazina 3 K, 3 K 50, 4 K; parice 200 cm dolga, 140 cm široka, K 15, 14 K 70, 17 K 80, 21 K; blazina 90 cm dolga, 70 cm široka, 4 K 50, 5 K 20, 6 K 70; spodnje parice iz močnega, pasnega gradla, 120 cm dolga, 115 cm široka, 12 K 80, 14 K 80. Pošilja proti povzetju od K 12 višje franko. Zamena dovoljena, za nepovoljno denar nazaj. Cenik zastoj in franko. 3201

S. BENISCH, v Dešenici štev. 71, Češko.

Rek gospodinje:

Kdor enkrat Blaimscheinov „Unikum“-margarin uporablja — uporablja vedno zopet le Blaimscheinov „Unikum“-margarin.

1764

Pristna in cena vina!

Črni teran brez ulico K 84
 Stari dolenski cviček K 84
 v vinotoču K 72
 Rumeni istrjan šek ulico in v
 vinotoču K 80
 Refoško v steklenicah K 220

Na debele po zelo znižanih cenah. Jamčim za pristnost vin.

— Kdor dokaže nepristnost vina, dobi 1000 K. — 1721 4

Franz Lukeš,

trgovec z vinom lastnega pridelka v Kranju št. 118

Veliko zalogo in ugodne cene najdete pri nakupu blaga za obleke pri

R. MIRLAUC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5.

Ustanovno leto 1869.

Cenik na zahtevo brezplačno.

661